

**СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

II баг, Цагаан эрэг, Сүхбаатар сум,
Сэлэнгэ аймаг, 43081
Утас/Факс: (976)-7036-3040
Цахим шуудан: Selenge@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД БИЕ ДААН
НЭР ДЭВШИГЧ ГҮРБАЗАРЫН
ЭНХТҮВШИН ТАНАА

2024.09.05 № *АМНТ-2024/13-ЦПТН-НЯ-95*

танай _____-ны № _____-т

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр хуульд
заасан шаардлагад нийцсэн талаарх дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5-д заасан төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд 2024 оны аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч Гүрбазарын Энхтүвшингийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд оролцох бие даан нэр дэвшигч нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын талаарх тооцооны хамт ирүүлж, хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь 2024 оны аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигчийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817-1:2020 Тулгуур зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-6:2020 Нийцлийн аудитын зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-8:2020 Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2024 оны

018021070

төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2025-2026 оны төсвийн төсөөллийн тухай хууль, холбогдох бусад байгууллагаас авсан тайлан, судалгаа, мэдээллийг тус тус шалгуур болгон авч үзсэн.

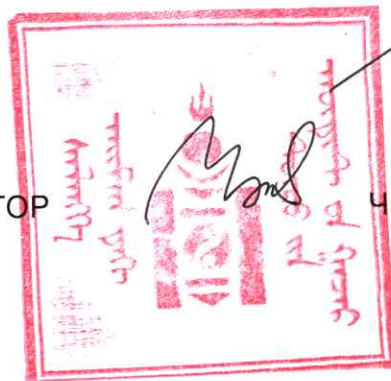
Дүгнэлт

Бие даан нэр дэвшигч Гүрбазарын Энхтүвшин /РД:МП76100271/-гийн аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

Бие даан нэр дэвшигч Гүрбазарын Энхтүвшингийн мөрийн хөтөлбөр (..... хуудас)-ийг хавсаргав.

Хувийг: Сэлэнгэ аймгийн Сонгуулийн хороонд

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭНХТУЯА

**СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН 2024 ОНЫ
ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД БИЕ ДААН НЭР ДЭВШИГЧ ГҮРБАЗАРЫН
ЭНХТҮВШИНГИЙН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

**Уриа: Бидний зүтгэл
Таны хөгжил.**

НЭГ. НИЙГМИЙН БОДЛОГО

1.1. Эрүүл мэндийн чиглэлээр

1.1.1. “Эрүүл хүүхэд-Эрүүл шүд” аяныг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлж 0-13 настай хүүхдийн шүдний өвчлөлийг бууруулахад чиглэсэн олон талт арга хэмжээг зохион байгуулна.

1.1.2. Эрүүл мэндийн төвийн албан хаагчдын мэргэжил мэдлэгийг дээшлүүлэх, залуу боловсон хүчин бэлдэх, нийгмийн баталгаа, ажиллах нөхцөлийг сайжруулах талаар холбогдох байгууллагатай хамтран ажиллана.

1.1.3. Иргэдийн эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлэх, эрүүл зөв амьдрах хэв маягт суралцуулах ажлыг үе шаттай зохион байгуулна.

1.1.4. Эмийн зохистой хэрэглээг бий болгох сургалт сурталчилгааны ажлыг зохион байгуулж, уламжлалт эмчилгээний арга барилыг сурталчилна.

1.1.5. Хөдөлгөөний хомсдолыг арилгах зорилгоор ажлын байрны дасгал хөдөлгөөнийг төр, төсвийн байгууллагуудад тогтмол хийж хэвшүүлнэ.

1.2 Боловсролын чиглэлээр

1.2.1. Хүүхдийн бие даан хөгжих нөхцөлийг бүрдүүлж, авьяас чадварыг нээн хөгжүүлэх, сургалтын хэрэглэгдэхүүнээр хангах саналыг холбогдох байгууллагад уламжлан шийдвэрлүүлнэ.

1.2.2. Чадварлаг боловсон хүчнийг дэмжиж, орон нутгийн зүгээс дэмжлэг туслалцаа үзүүлэх, тогтвор суурьшилтай ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэх чиглэлээр ажиллана.

1.2.3. Уралдаан тэмцээнд амжилттай оролцсон багш, сурагчдыг орон нутгийн зүгээс дэмжиж, урамшуулах асуудлыг нутгийн захиргааны байгууллагад уламжилж шийдвэрлүүлнэ.

1.2.4. Насан туршийн боловсролын үйл ажиллагааг өргөжүүлж, техник хэрэгслээр хангаж, сум орон нутагт иргэдийн хэрэгцээ шаардлагад тулгуурлан мэргэжил олгох сургалтыг холбогдох байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулна.

1.2.5. Цэцэрлэгийн гадаах талбайд тээврийн хэрэгслийн бөөгнөрөл үүсэж хэрэг, зөрчил гарахаас урьдчилан сэргийлэх зорилгоор бетонон суурьтай зогсоол бий болгох асуудлыг холбогдох байгууллагад уламжилж, шийдвэрлүүлнэ.

1.3. Соёлын чиглэлээр

1.3.1. Соёлын байгууллагыг мэргэжлийн чадварлаг боловсон хүчнээр хангах хөтөлбөр боловсруулан, иргэдэд соёл урлаг, гоо зүйн сургалт болон соён гэгээрүүлэх ажлыг холбогдох байгууллагатай хамтран зохион байгуулна.

1.3.2. Ном унших аяныг тогтмол зохион байгуулж, сумын хүүхэд, залуучуудын чөлөөт цагаа зөв боловсон өнгөрүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлэн цахим номын санг бий болгох санал, санаачилга гарган, шийдвэрлүүлнэ.

1.3.3. Хөдөөгийн малчдад улирал тутам соёл, урлагийн үйлчилгээг хүргэх ажлыг зохион байгуулах арга хэмжээ авна.

1.4. Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөр эрхлэлт

1.4.1. Хөдөлмөрийн насны иргэдийн мэргэжил, мэдлэгээ дээшлүүлэх чиглэлээр сургалтын байгууллагатай хамтран жил бүр сургалт зохион байгуулна.

1.4.2. Ногоочдын холбооны үйл ажиллагааг дэмжиж, иргэдийн хувиараа хөдөлмөр эрхэлж орлого олох нөхцөлийг бий болгох, ойролцоо сумдад туршлага судлах ажлыг өрнүүлнэ.

1.4.3. Хүүхдийн эрхийг хангах зорилгоор хамтарсан багийн ажлыг эрчимжүүлж гэмт хэрэг зөрчилгүй сум болгох чиглэлээр ажиллана.

1.4.4. Нийгмийн халамжийн дэмжлэг туслалцаа шаардлагатай иргэдийн судалгааг гаргаж, холбогдох албан хаагчдад уламжлах ажлыг багийн Засаг даргатай хамтран зохион байгуулна.

ХОЁР. ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГО

2.1. Байгаль орчны талаар

2.1.1. Иргэн бүр мод тарих аяныг өрнүүлж хашаандаа сайхан амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлэхэд анхаарч ажиллана.

2.1.2. Сумын төвд ногоон төгөл байгуулж, цэцэрлэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулна.

2.1.3. Байгалийн баялгийг зохистой ашиглаж, хамгаалах бодлого боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.

2.1.4. Иргэдэд экологийн боловсрол олгох чиглэлээр мэргэжлийн байгууллагатай хамтран сургалт сурталчилгааг хийнэ.

2.1.5. Ойжуулалт, нөхөн сэргээлтийн ажлыг чанартай гүйцэтгэх, мод үржүүлэх ажлыг Ойн ангитай хамтран мэргэжлийн байгууллагуудаар хийлгэнэ.

2.1.6. Хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь бууруулах, дахин ашиглах, боловсруулах 3R цогц менежментийг хэрэгжүүлж, эдийн засгийн эргэлтэд оруулан хог хаягдлын дахин боловсруулах арга хэмжээ авна.

2.1.7. Байгалийн баялгаа түшиглэн аялал жуулчлалыг хөгжүүлж, иргэдийн эдийн засгийн чадавхыг нэмэгдүүлэн өрх бүр орлого олох боломжийг бүрдүүлэх арга хэмжээ авна.

2.1.8. Мод, модон бүтээгдэхүүнээр эцсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх аж ахуйн нэгж, иргэдийг дэмжиж, хамтран ажиллана.

2.2. Хөдөө аж ахуйн талаар

2.2.1. Сүргийн бүтцийн зохистой харьцааг ханган МАА-г эрчимжүүлэн хөгжүүлнэ.

2.2.2. Малын эмийн эргэлтийн эмийн сантай болгох асуудлыг холбогдох байгууллагатай хамтран шийдвэрлэнэ.

2.2.3. Газар тариаланд техник технологийн шинэчлэл хийх, хөрсний агрохимийн шинжилгээг хийх асуудлыг холбогдох байгууллагад уламжилж, хөрс ургамлыг бордох, хамгаалах ажлыг зохион байгуулна.

2.4. Төсөв санхүү

2.4.1. Төсвийн ил тод байдлыг хангах зорилгоор иргэдэд цахим хэлбэр болон цаасан хэлбэрээр төсвийн зардлын тайланг улирал бүр хүргэж, тайлагнуулах арга хэмжээ авна.

2.4.2. Орон нутгийн болон улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдэж байгаа ажлын талаарх мэдээллийг тухай бүр иргэдэд мэдээлнэ.

2.4.3. Төсөв, санхүүгийн үйл ажиллагаанд өгсөн аудитын дүгнэлтийг тухай бүр нийтэд мэдээлэх ажлыг зохион байгуулна.

ГУРАВ. НУТГИЙН ЗАХИРГАА, ХУУЛЬ ЭРХ ЗҮЙ

3.1. Нутгийн захиргаа

3.1.1. Төрийн үйлчилгээг иргэдэд хүргэх зорилгоор улирал бүр багийн иргэдэд мэдээ мэдээлэл хүргэх ажлыг зохион байгуулна.

3.1.2. Төрийн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг дээшлүүлж, иргэдийн өргөдөл гомдлыг хуулийн хугацаанд шийдвэрлэж буй эсэхэд хяналт тавьж ажиллана.

3.1.3. Төрийн албан хаагчийн нийгмийн баталгааг хангах, мэргэжил мэдлэгээ дээшлүүлэх ажлыг үе шаттай зохион байгуулна.

3.1.4. Khuder ZDTGazar цахим хаягаар мэдээллийг иргэдэд тогтмол хүргэх ажлыг зохион байгуулна.

3.1.5. Төрийн байгууллагын үйл ажиллагааны талаар улирал бүр санал асуулга авч, иргэдийн санал хүсэлтэд тулгуурлан тодорхой ажлуудыг хийж хэрэгжүүлнэ.

3.2. Хууль эрх, зүй

3.2.1. Иргэдийн эрх зүйн боловсролыг дээшлүүлэх чиглэлийн сургалтыг төрийн болон сургалтын байгууллагатай хамтран зохион байгуулна.

3.2.2. Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор сумын төвийг камержуулах чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулна.

3.2.3. Хүний эрхийг хангах үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, хүний эрхийн өдрийг тэмдэглэн өнгөрүүлэх аян зохион байгуулна.

3.2.4. Иргэдэд хууль, эрх зүйн зөвлөгөөг төрийн албан хаагчид болон төсвийн байгууллагаар дамжуулан хүргэх ажлыг зохион байгуулна.

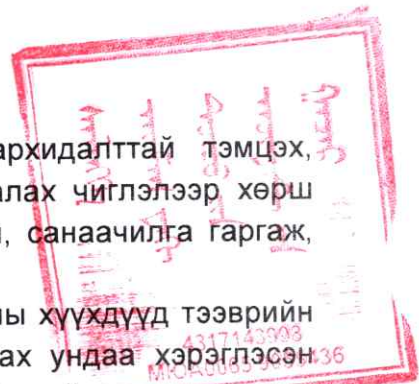
3.2.5. www.legalinfo.mn сайтыг иргэд олон нийтэд сурталчлах ажлыг зохион байгуулж эрх зүйн хөтчийн буланг байнгын ажиллагаатай болгож ажиллана.

3.2.6. Гэмт хэрэг, зөрчил гарч байгаа шалтгаан нөхцөлийг судалж, түүнийг арилгах талаар мэргэжлийн алба хаагч нартай хамтран ажиллаж, иргэдийг эрүүл аюулгүй орчинд амьдрах нөхцөл бололцоогоор хангана.

3.2.7. Архидалттай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангаж, архи согтууруулах ундаа хэтрүүлэн хэрэглэдэг иргэдийг нийгэмшүүлэх, ажлын байраар хангах, архинаас татгалзах бүхий л арга хэмжээг холбогдох байгууллагуудтай хамтарч хэрэгжүүлнэ.

3.2.8. Гэр бүлийн хүчирхийлэл, ахуйн хүрээний архидалттай тэмцэх, эмэгтэйчүүд, хүүхдүүдийн зөрчигдөж байгаа эрхийг хамгаалах чиглэлээр хөрш айлын холбоог сэргээх, тусгай дугаарыг ажиллуулах санал, санаачилга гаргаж, шийдвэрлүүлнэ.

3.2.9. Хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах, бага насны хүүхдүүд тээврийн хэрэгсэл, мотоцикл жолоодох, хурд хэтрүүлэх, согтууруулах ундаа хэрэглэсэн үедээ жолоо барих явдалтай тэмцэж, түүний хор уршгийг нийтэд сурталчлах чиглэлээр ажиллана.

**СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

II баг, Цагаан эрэг, Сүхбаатар сум,
Сэлэнгэ аймаг, 43081
Утас/Факс: (976)-7036-3040
Цахим шуудан: Selenge@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

**СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН ЭЭЛЖИТ
СОНГУУЛЬД БИЕ ДААН НЭР
ДЭВШИГЧ ДАВААДОРЖИЙН
МӨНХБАЯР ТАНАА**

2024.09.05 № ГНАГ-2024/13-УТА-НА-103
танай _____-ны № _____-т

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр хуульд
заасан шаардлагад нийцсэн талаарх дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5-д заасан төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд 2024 оны аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч Даваадоржийн Мөнхбаярын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

Сэлэнгэ аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын талаарх тооцооны хамт ирүүлж, хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь 2024 оны аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигчийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817-1:2020 Тулгуур зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-6:2020 Нийцлийн аудитын зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-8:2020 Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2024 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2025-2026 оны төсвийн

төсөөллийн тухай хууль, холбогдох бусад байгууллагаас авсан тайлан, судалгаа, мэдээллийг тус тус шалгуур болгосон.

Дүгнэлт

Бие даан нэр дэвшигч Даваадоржийн Мөнхбаяр /РД:ЕЙ84072717/-ын Сэлэнгэ аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

Бие даан нэр дэвшигч Даваадоржийн Мөнхбаярын мөрийн хөтөлбөр (3 хуудас)-ийг хавсаргав.

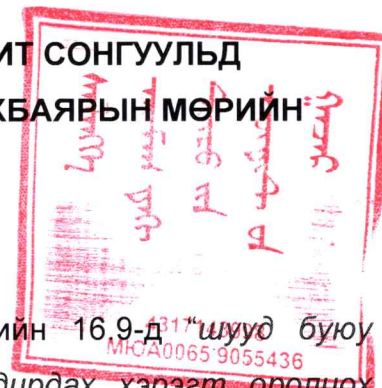
Хувийг: Сэлэнгэ аймгийн сонгуулийн хороонд

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭНХТУЯА

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ИТХ-ЫН 2024 ОНЫ ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД
БИЕ ДААН НЭР ДЭВШИГЧ ДАВААДОРЖИЙН МӨНХБАЯРЫН МӨРИЙН
ХӨТӨЛБӨР
ҮНДЭСЛЭЛ

Монгол улсын Үндсэн хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.9-д "шууд буюу төлөөлөгчдийн байгууллагаараа уламжлан төрийг удирдах хэрэгт оролцох эрхтэй" гэж заасан бөгөөд Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн төлөөлөгчдийн сонгуулийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д "Тухайн засаг захиргааны нэгжид байнга оршин суугчаар бүртгүүлсэн сонгуулийн эрх бүхий Монгол Улсын иргэн /цаашид "иргэн" гэх/ үндэс, угсаа, хэл, арьсны өнгө, хүйс, нийгмийн гарал, байдал, хөрөнгө чинээ, эрхэлсэн ажил, албан тушаал, шашин шүтлэг, үзэл бодол, боловсролоор ялгаварлагдахгүйгээр орон нутгийн Хурлын сонгуульд оролцож, тухайн шатны Хурлын Төлөөлөгчийг сонгох эрхтэй", мөн 6.4. "Энэ хуульд заасан шаардлага хангасан иргэн орон нутгийн Хурлын сонгуульд бие даан нэрээ дэвшүүлэх эрхтэй" гэж тус тус заасан тул:

Харчу овогт Даваадоржийн Мөнхбаяр би Сэлэнгэ аймгийн ИТХ-ын 2024 оны ээлжит сонгуулийн 12-р тойрог буюу Мандал сумын Түнхэл 5-р баг, Тарни 8-р багт бие даан нэр дэвшигчийн хувиар стратегийн 14 заалт, 5 бүлэг бүхий Сэлэнгэ аймгийн хөгжилд оруулах өөрийн нөлөөлөх оролцоо бүхий төлөвлөгөөг танилцуулж байна.

Миний зүгээс Сэлэнгэ аймгийн 2024 оны аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө "Хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийн тухай хууль", "Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль", "Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн төлөөлөгчдийн сонгуулийн тухай хууль" болон холбогдох хууль, дүрэмд нийцүүлэн боловсруулав.

МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР

Нэг. Эрүүл мэнд, нийгмийн хамгаалал

- 1.1. Иргэдийг эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөгүй, хэрэглээний цэвэр усаар хангах асуудлыг холбогдох байгууллагатай хамтран шийдвэрлэнэ.
- 1.2. Төрийн албан хаагчдын нийгмийн баталгааг хангах дэд хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.

Хоёр. Дэд бүтэц

- 2.1. Сэлэнгэ аймгийн Мандал сумын Түнхэл тосгон 5-р багийн төвийг Төв аймгийн Батсүмбэр сумын төвтэй хатуу хучилттай автозамтай холбох, Түнхэл тосгон 5-р баг доторх 3.5 км зам, Тарни 8-р багийг Мандал сумтай холбосон замыг сайжруулах асуудлуудыг улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын санхүүжилтээр хэрэгжүүлэх саналыг холбогдох байгууллагуудад уламжлан шийдвэрлүүлэх арга хэмжээ авна.
- 2.2. Иргэд өөрийн өмчилж авсан хашааны газар дээр айл, хөрш, гудамжаараа нэгдэн төлөвлөлт хийж, инженерийн дэд бүтцэд бүрэн холбогдсон амины орон сууц болгон дахин төлөвлөх ажлыг иргэдийн оролцоонд тулгуурлан хэрэгжүүлнэ.
- 2.3. Түнхэл тосгон 5-р багийн иргэдэд өмчлүүлсэн газар, Тарни 8-р багийн хэсгийн айлуудыг цахилгааны эх үүсвэрээр бүрэн хангах асуудлыг холбогдох байгууллагатай хамтран шийдвэрлэнэ.
- 2.4. “Цахим тосгон” хөтөлбөр хэрэгжүүлж төрийн үйлчилгээг хүнд сурталгүй шуурхай болгоно.

Гурав. Боловсрол

- 3.1. Спортыг хөгжүүлэх зорилгоор тосгон, багийн ерөнхий боловсролын сургуульд багшлах, боловсон хүчнийг тогтвор суурьшилтай ажиллуулах дэд хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.

Дөрөв. Иргэдийн таатай амьдрах орчин

- 4.1. “Хашаандаа сайхан амьдаръя” төслийг Түнхэл тосгон 5-р баг, Тарни 8-р багт нэвтрүүлэх ажлыг холбогдох байгууллагатай хамтран шийдвэрлэнэ.
- 4.2. Түнхэл тосгон 5-р багийн төвлөрсөн хогийн цэгийг шинээр байгуулах, Тарни 8-р багийн хогийн цэгийг хашаажуулах зэрэг ажлыг орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын санхүүжилтээр хэрэгжүүлэх саналыг холбогдох байгууллагуудад уламжлан шийдвэрлүүлнэ.

- 4.3. Түнхэл тосгоны орчны бохирдлыг бууруулах, бохир асгах цэг, байгууламж байгуулах асуудлыг холбогдох байгууллагад уламжилж, хамтран шийдвэрлэнэ.
- 4.4. Иргэдийн эрүүл амьдрах орчныг сайжруулах зорилгоор “Эко Тосгон” дэд хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.
- 4.5. Хог хаягдлын менежментийг боловсронгуй болгох, хог ангилан ялгаж, тушаах нэгж байгуулах төрийн болон хувийн хэвшлийн байгууллагуудыг бодлогоор дэмжин, хамтран ажиллана.

Тав. Үйлдвэрлэл, ЖДҮ-н талаар бодлого

- 5.1. “Хоршоог хөгжүүлэх сан”-аас санхүүжүүлэх бизнес, төсөл, арга хэмжээний жагсаалтыг шинэчилж, төрийн албанаас бизнесийн салбарт шилжиж, баялаг бүтээх иргэдийг бодлогоор дэмжих асуудлыг холбогдох байгууллагатай хамтран шийдвэрлэнэ.

**СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

II баг, Цагаан эрэг, Сүхбаатар сум,
Сэлэнгэ аймаг, 43081
Утас/Факс: (976)-7036-3040
Цахим шуудан: Selenge@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

**СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД БИЕ ДААН
НЭР ДЭВШИГЧ ЦЭНДЖАВЫН
АРИУНЗУЛ ТАНАА**

2024.09.03 № ~~МНХ-2024/3-ЦТН-НН-93~~

танай _____-ны № _____-т

**Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр хуульд
заасан шаардлагад нийцсэн талаарх дүгнэлт**

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5-д заасан төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд 2024 оны аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч Цэнджавын Ариунзулын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын талаарх тооцооны хамт ирүүлж, хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь 2024 оны аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигчийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817-1:2020 Тулгуур зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-6:2020 Нийцлийн аудитын зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-8:2020 Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2024 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2025-2026 оны төсвийн төсөөллийн тухай хууль,

018021064

холбогдох бусад байгууллагаас авсан тайлан, судалгаа, мэдээллийг тус тус шалгуур болгон авч үзсэн.

Дүгнэлт

Бие даан нэр дэвшигч Цэнджавын Ариунзул /РД: ME87052502/-ын аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

Бие даан нэр дэвшигч Цэнджавын Ариунзулын мөрийн хөтөлбөр (..... хуудас)-ийг хавсаргав.

Хувийг: Сэлэнгэ аймгийн Сонгуулийн хороонд

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭНХТУЯА

**СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН
ХУРЛЫН 2024 ОНЫ ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД БИЕ ДААН НЭР ДЭВШИГЧ
ЦЭНДЖАВЫН АРИУНЗУЛЫН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

Уриа: “ИТГЭЛИЙГ ТАНЬ ЗҮТГЭЛЭЭР ХАРИУЛАХ ИРГЭНИЙ ТӨЛӨӨЛӨЛ БАЙНА.”

НЭГ. ХҮН АМЫН ХӨГЖИЛ, НИЙГМИЙН БОДЛОГО

1.1. Эрүүл мэндийн бодлого

- 1.1.1 Эрүүл мэндийн анхан шатны болон нарийн мэргэжлийн тусламж үйлчилгээний чанар аюулгүй байдал, хүртээмжийг нэмэгдүүлж, өвчлөлөөс урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх боломжийг дээшлүүлэх чиглэлээр мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран ажиллана.
- 1.1.2. Хүн амын эрүүл аж төрөх, эрүүл мэндээ хамгаалах зан үйлийг төлөвшүүлэн, хүүхэд залуучуудад эрүүл мэндийн боловсрол олгох, эрүүл мэндийнхээ төлөө хүлээх гэр бүлийн хариуцлагыг дээшлүүлэх, ард иргэдийн дунд эмийн зохистой хэрэглээг сурталчлах ажлыг холбогдох байгууллагуудтай хамтран үе шаттайгаар зохион байгуулна.
- 1.1.3. Сэлэнгэ аймгийн төвийн хөгжлийг хурдасгах, хүнсний аюулгүй байдлыг хангах, иргэдийн эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлэхэд чиглэлээр ажиллана.
- 1.1.4. Өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдэд анхан шатны оношилгоо шинжилгээний лаборатори байгуулах, иргэдэд үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлэх санал, санаачилга гаргаж, хэрэгжүүлнэ.

1.2. Боловсролын бодлого

- 1.2.1. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг СӨБ-д хамрагдах нөхцөлийг бүрдүүлж, хамрагдалтыг нэмэгдүүлэх ажлыг холбогдох байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулна.
- 1.2.2. Насан туршийн боловсролын төвийн сургалтын орчныг бэхжүүлж, үйл ажиллагааг нь өргөтгөх чиглэлээр хамтран ажиллана.
- 1.2.3. Хүүхдийг тодорхой зорилго чиглэлтэй амьдрах, эх орноо хайрлах үзэл баримтлалаар хүмүүжүүлж, нийгэмд зөв иргэн болж төлөвшүүлэх, хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын үйлчилгээг сайжруулах ажлыг дэмжиж, хамтран ажиллана.
- 1.2.4. Хүүхдийн эрүүл агаарт чөлөөт цагаа зөв боловсон өнгөрөөх нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор стандартын шаардлага хангасан хүүхдийн тоглоомын талбай барьж, байгуулах санал гаргаж, бусад байгууллагуудтай хамтран хэрэгжүүлнэ.
- 1.2.5. Цэцэрлэг, сургуульд экологийн танхим, булан байгуулах санал, санаачилга гаргаж, холбогдох байгууллагуудтай хамтран хэрэгжүүлнэ.

1.3. Соёл, спорт, аялал жуулчлалын бодлого

- 1.3.1. Аялал жуулчлалыг дэмжих болон жуулчдын таатай амрах нөхцөлийг бүрдүүлэхэд төрийн байгууллага болон хувийн хэвшлийн байгууллагуудын оролцоог нэмэгдүүлэх чиглэлээр санаачилга гарган ажиллана.
- 1.3.2. Спортын холбоо клубүүдийн үйл ажиллагааг дэмжин, нийтийн биеийн тамир, спортоор хичээллэгсдийн тоог нэмэгдүүлэх бодлого баримтална.

- 1.3.3. Иргэдийн биеийн тамир спортоор хичээллэх, аюулгүй таатай орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх санал санаачилгыг дэмжинэ.
- 1.3.4. Залуучуудын байгууллагын санаачилгыг дэмжиж, залуучуудын авъяас, сонирхлыг хөгжүүлэх, чөлөөт цагийг үр бүтээлтэй өнгөрүүлэхэд зориулсан төрөл бүрийн клуб байгуулах санал санаачилгыг дэмжинэ.

1.4. Хөдөлмөр эрхлэлт, нийгмийн хамгааллын бодлого

- 1.4.1. Хөдөлмөрийн зах зээлийн мэдээллийг чанаржуулж, шинэ ажлын байр бий болгох асуудлыг холбогдох байгууллагуудтай хамтран хэрэгжүүлэх арга хэмжээ авна.
- 1.4.2. Холбогдох байгууллагатай хамтран нийтийг хамарсан ажлыг тогтмол зохион байгуулах, идэвхтэй ажлын байр хайгчдыг ажлын байранд зуучлах бодлогыг дэмжиж, үйл ажиллагаанд нь иргэдийн хяналтыг хэрэгжүүлнэ.
- 1.4.3. Үйлдвэрлэл, өрхийн аж ахуй эрхлэх хүсэлтэй иргэдийг зээл хөтөлбөрт хамруулах замаар өрхийн амьжиргааны түвшинг сайжруулах чиглэлээр холбогдох байгууллагуудын санал санаачилгыг дэмжиж, хамтран ажиллана.

ХОЁР. ЭДИЙН ЗАСГИЙН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

2.1. Хөдөө аж ахуйн бодлого

- 2.1.1. Хүлэмж, зоорины аж ахуйг хөгжүүлэх, тариалах ургамлын нэр төрлийг олшруулах, үрийн бодлогоор дэмжих чиглэлээр холбогдох байгууллагуудтай хамтран ажиллана.
- 2.1.2. Мал аж ахуйн гаралтай түүхий эдийг боловсруулах жижиг, дунд үйлдвэрийг байгуулж, борлуулалт хийх санал, санаачилгыг дэмжинэ.

2.2. Үйлдвэрлэл, худалдаа үйлчилгээний бодлого

- 2.2.1. Сүү сүүн бүтээгдэхүүн, ноос ноолуур зэрэг МАА-н гаралтай бүтээгдэхүүн боловсруулах жижиг, дунд үйлдвэрийг байгуулах санал санаачилгыг дэмжинэ.
- 2.2.2. Суманд үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний борлуулалтыг дэмжиж сурталчлан, “Сэлэнгэд үйлдвэрлэв” үзэсгэлэн худалдааг холбогдох байгууллагуудтай хамтран жил бүр зохион байгуулах арга хэмжээ авна.
- 2.2.3. Хүнсний ногоо боловсруулах, савлах үйлдвэр байгуулах иргэдийн санал санаачилгыг дэмжинэ.

2.3. Дэд бүтэц

- 2.3.1. Сум, тосгоны доторх замын дагуу гэрэлтүүлгийг нэмэгдүүлэх, замын тэмдэг тэмдэглэгээг сайжруулах санхүүжилтийг холбогдох шатны төсөвт тусгуулах санал, санаачилга гаргаж, холбогдох байгууллагуудтай хамтран хэрэгжүүлнэ.
- 2.3.2. Аймгийн төвийн болон алслагдсан баг, тосгоны нийтийн тээврийн үйлчилгээг сайжруулах ажлыг дэмжинэ.
- 2.3.3. Хог ангилан ялгах, хогийг дарж, булж устгах /ландфил/ технологийг нэвтрүүлэх, хогийн нэгдсэн цэгийг хашаажуулах ажлыг холбогдох байгууллагуудтай хамтран хэрэгжүүлэх арга хэмжээ авна.
- 2.3.4. Ногоон байгууламж болон цэцэрлэгжүүлэлтийг нэмэгдүүлэн “Өрх бүр хашаандаа сайхан амьдаръя” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэн эрүүл, эко орчинд ард, иргэдийг амьдруулах нөхцөлийг бүрдүүлэхэд санаачилга гарган ажиллана.

2.4. Төсөв санхүүгийн чиглэлээр

- 2.4.1. Орон нутгийн төсвийн орлогын төлөвлөлтийг үндэслэлтэй хийж, үр ашигтай зарцуулах, татвар төлөгчдийн тоог нэмэгдүүлэх, татварын өр, авлагыг барагдуулах замаар орон нутгийн төсвийн орлогын төлөвлөгөөг жигд ханган биелүүлж буй эсэхэд тавих хяналтыг сайжруулах чиглэлээр холбогдох байгууллагуудтай хамтран ажиллаж, нийтэд ил тод мэдээлэх ажлыг хэрэгжүүлнэ.
- 2.4.2. Төсвийн байгууллагуудын батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу хэмнэлттэй зарцуулж буй эсэх, төсвийн гүйцэтгэлд ИТХ-ын зүгээс тавих хяналтыг сайжруулна.
- 2.4.3. Орон нутагт төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлж буй төсөл, арга хэмжээний чанар, хэрэгжилтэд хяналт тавих ИТХ-ын үүргийг нэмэгдүүлэх, хяналтыг чанартай хэрэгжүүлэхэд анхааран ажиллана.

2.5. Байгаль орчны талаар хэрэгжүүлэх бодлого

- 2.5.1. Байгалийн нөөц баялгийг зүй зохистой ашиглуулах, хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээг хуулийн дагуу гүйцэтгүүлж буй эсэхэд иргэд, олон нийтийн зүгээс тавих хяналтыг сайжруулах арга хэмжээ авна.
- 2.5.2. Мод үржүүлгийн газар шинээр байгуулахыг дэмжиж ажиллана.
- 2.5.3. Байгаль орчны эсрэг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг эрчимжүүлж, хяналт шалгалтыг тогтмолжуулан хууль бус үйлдлүүдийг таслан зогсооход холбогдох байгууллагуудтай хамтран ажиллана.
- 2.5.4. Бүх нийтээр мод тарих ажлыг жилд 2 удаа зохион байгуулж, төв суурин газрын ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэхэд иргэн, ААНБ-ийн оролцоог нэмэгдүүлэх чиглэлээр ажиллана.
- 2.5.5. Орон нутагт үлгэр жишээ болж буй иргэдийг сум, орон нутгаас урамшуулах боломж нөхцөлийг судалж, холбогдох байгууллагуудад уламжлан шийдвэрлүүлнэ.

ГУРАВ. НУТГИЙН ЗАХИРГАА, ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

3.1. Нутгийн захиргааны ажил үйлчилгээ

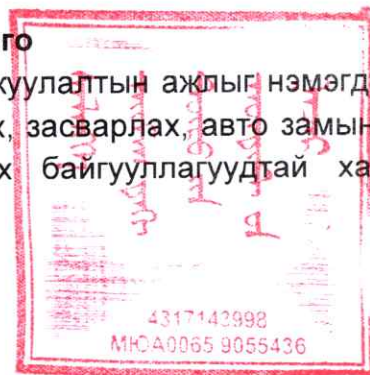
- 3.1.1. Төрийн үйлчилгээний ил тод, шуурхай байдлыг хангаж, төрийн албан хаагчийн ажлын хариуцлага, ёс зүйг дээшлүүлэх чиглэл баримтална.
- 3.1.2. Төрийн албан хаагчийг хэрэгцээт сургалтад хамруулах, мэргэшүүлэх, ажиллах нөхцөлийг сайжруулах ажлыг дэмжинэ.

3.2. Хүний эрхийг хангах, хууль, эрх зүйн ажил үйлчилгээ

- 3.2.1. Хууль, эрх зүйн албан бус сургалт, сурталчилгааны ажлыг тогтмолжуулан, иргэдийн эрх зүйн боловсролыг сайжруулах чиглэлээр мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран ажиллана.
- 3.2.2. Хүнийг эрхийг хангахад нутгийн захиргаа, иргэний нийгмийн байгууллага, иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэх бодлого баримтална.
- 3.2.3. Хүүхдийг ёс суртахуун, зан заншлын буруу зуршилд автахас урьдчилан сэргийлэх, болзошгүй осол, гэмт үйлдлээс хамгаалах ажлыг дэмжинэ.
- 3.2.4. Иргэд болон авлигатай тэмцэх төрийн бус байгууллагын сүлжээтэй хамтран авлигаас урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх ажлын үр нөлөөг дээшлүүлж, авлигагүй орчин бүрдүүлэх чиглэлээр ажиллана.

3.3. Гамшгаас хамгаалах бодлого

3.3.1 Гудамж, зам, талбай, орон сууцны гэрэлтүүлэг, камержуулалтын ажлыг нэмэгдүүлэх, замаас ус зайлуулах суваг, үерийн даланг сайжруулах, засварлах, авто замын гарц, тэмдэг, тэмдэглэгээг сайжруулах ажлыг холбогдох байгууллагуудтай хамтран хэрэгжүүлнэ.

**СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

II баг, Цагаан эрэг, Сүхбаатар сум,

Сэлэнгэ аймаг, 43081

Утас/Факс: (976)-7036-3040

Цахим шуудан: Selenge@audit.gov.mn

Цахим хуудас: www.audit.mn

**ЕРӨӨ СУМЫН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН ЭЭЛЖИТ
СОНГУУЛЬД БИЕ ДААН НЭР ДЭВШИГЧ
АГВААНЛУВСАНГИЙН НАРАНЦАЦРАЛ
ТАНАА**

2024.09.03

№ ТНАГ-2024/13-НТА-НА-99

танай _____-ны № _____-т

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр хуульд
заасан шаардлагад нийцсэн талаарх дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5-д заасан төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд 2024 оны Ерөө сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч Агваанлуvsангийн Наранцацралын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

Ерөө сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын талаарх тооцооны хамт ирүүлж, хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь 2024 оны сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигчийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817-1:2020 Тулгуур зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-6:2020 Нийцлийн аудитын зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-8:2020 Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2024 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2025-2026 оны төсвийн

- 018021082

төсөөллийн тухай хууль, холбогдох бусад байгууллагаас авсан тайлан, судалгаа, мэдээллийг тус тус шалгуур болгон авч үзсэн.

Дүгнэлт

Бие даан нэр дэвшигч Агваанлуvsангийн Наранцацрал /РД:МЛ74111401/-ын Ерөө сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

Бие даан нэр дэвшигч Агваанлуvsангийн Наранцацралын мөрийн хөтөлбөр (~~2~~ хуудас)-ийг хавсаргав.

Хувийг: Ерөө сумын Сонгуулийн хороонд

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭНХТУЯА

**СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ЕРӨӨ СУМЫН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
2024 ОНЫ ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД
БИЕ ДААН НЭР ДЭВШИГЧ
АГВААНЛУВСАНГИЙН НАРАНЦАЦРАЛЫН
МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

-
1. Сурагчдын хэрэгцээ, шаардлагыг хангасан, бүтээлч, чадварлаг багш боловсон хүчин, хүний нөөцийг бэхжүүлэх бодлогыг баримтлан ажиллана.
 2. Сурагчдад эрэлт хэрэгцээтэй байгаа мэргэжлийн талаар бодит мэдээллийг хүргэх замаар орон нутгийг боловсон хүчээр хангах бодлогыг дэмжиж ажиллана.
 3. Дотуур байрны сурагчдын өсөлтийн тоонд тулгуурлан шаардлага хангасан дотуур байртай болох ажлыг холбогдох байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлнэ.
 4. Иргэдэд зонхилон тохиолдох халдварт болон халдварт бус өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх үзлэг, оношилгооны хамрагдалтыг нэмэгдүүлэх бодлогыг дэмжинэ.
 5. Иргэдийн дунд зонхилон тохиолдож буй илүүдэл жинг бууруулах зорилгоор нийтийн биеийн тамирыг хөгжүүлэх санал санаачилга гаргасан иргэн, аж ахуйн нэгжийг дэмжин ажиллана.
 6. Эрүүл мэндийн төвийг нарийн мэргэжлийн эмчээр хангаж, тэдний ажиллаж, амьдрах таатай нөхцөлийг бүрдүүлж, урт хугацааны гэрээ байгуулж тогтвор суурьшилтай ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэхэд анхаарч ажиллана.
 7. Төр, хувийн хэвшил, иргэдийн оролцоо, идэвх санаачилгыг дэмжин “Эрүүл, идэвхтэй амьдрал” хөтөлбөр боловсруулан спортын дасгал хөдөлгөөн, иог, нийтийн болон цэнгээнт бүжгээр хичээллэж эрүүл, зөв амьдралын хэв маягийг хэвшүүлэн, эерэг хандлагатай иргэн болж төлөвших нөлөөллийн үйл ажиллагааг дэмжинэ.
 8. Соёлын биет ба биет бус өв, түүх соёлын дурсгалын хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулах, иргэдэд сурталчлан таниулах ажлыг холбогдох байгууллагатай хамтран зохион байгуулан ажиллана.
 9. Улс болон дэлхийн хэмжээний уралдаан тэмцээнд оролцож сум орон нутгийнхаа нэр хүндийг өндөрт өргөж яваа иргэдийг дэмжин ажиллана.
 10. Сумын ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх, гудамж талбайн тохижилтыг сайжруулах санал санаачилга дэвшүүлсэн иргэн, аж ахуйн нэгжийг бүх талаар дэмжих бодлого боловсруулан ажиллана.
 11. Чадварлаг боловсон хүчнийг тогтвор суурьшилтай ажиллуулж, амьдруулах зорилгоор ХАУС хороолол барих иргэн, аж ахуйн нэгжийг бодлогоор дэмжин хамтран ажиллана.
 12. Тэрбум модны хүрээнд өрх бүрийг жимс, жимгэсний модоор хангах ажлыг зохион байгуулна.
 13. Сумын хэмжээнд “Мөсөн сур”-ын харвааг хөгжүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулна.
 14. Аялал жуулчлалын чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа болон шинээр эрхлэх иргэн, аж ахуй нэгж байгууллагыг дэмжинэ.
 15. Үйлдвэр үйлчилгээний чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа иргэн аж ахуйн нэгжийг дэмжин, санал санаачилгыг холбогдох байгууллагуудад уламжилж, шийдвэрлүүлнэ.
 16. Эрчимжсэн мал аж ахуй болон хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийг дэмжин ажиллана.

**СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

II баг, Цагаан эрэг, Сүхбаатар сум,
Сэлэнгэ аймаг, 43081
Утас/Факс: (976)-7036-3040
Цахим шуудан: Selenge@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

**ЕРӨӨ СУМЫН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН ЭЭЛЖИТ
СОНГУУЛЬД БИЕ ДААН НЭР ДЭВШИГЧ
ТӨМӨРБААТАРЫН УУГАНБАЯР ТАНАА**

2024.09.03 № ГНАТ-2024/13-УСТА-НА-101
танай _____-ны № _____-т

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр хуульд
заасан шаардлагад нийцсэн талаарх дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5-д заасан төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд 2024 оны Ерөө сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч Төмөрбаатарын Ууганбаярын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

Ерөө сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын талаарх тооцооны хамт ирүүлж, хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь 2024 оны сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигчийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817-1:2020 Тулгуур зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-6:2020 Нийцлийн аудитын зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-8:2020 Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2024 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2025-2026 оны төсвийн

018721090

төсөөллийн тухай хууль, холбогдох бусад байгууллагаас авсан тайлан, судалгаа, мэдээллийг тус тус шалгуур болгон авч үзсэн.

Дүгнэлт

Бие даан нэр дэвшигч Төмөрбаатарын Ууганбаяр /ТА95050555/-ын Ерөө сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

Бие даан нэр дэвшигч Төмөрбаатарын Ууганбаярын мөрийн хөтөлбөр (2 хуудас)-ийг хавсаргав.

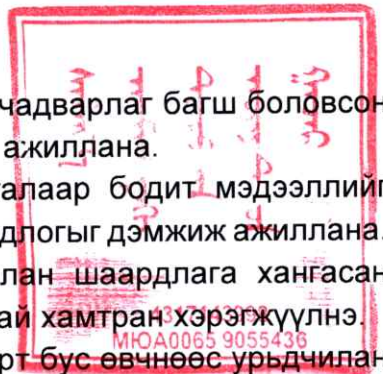
Хувийг: Ерөө сумын Сонгуулийн хороонд

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭНХТУЯА

**СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ЕРӨӨ СУМЫН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
2024 ОНЫ ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД
БИЕ ДААН НЭР ДЭВШИГЧ
ТӨМӨРБААТАРЫН УУГАНБАЯРЫН
МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

-
1. Сурагчдын хэрэгцээ, шаардлагыг хангасан, бүтээлч, чадварлаг багш боловсон хүчин, хүний нөөцийг бэхжүүлэх бодлогыг баримтлан ажиллана.
 2. Сурагчдад эрэлт хэрэгцээтэй байгаа мэргэжлийн талаар бодит мэдээллийг хүргэх замаар орон нутгийг боловсон хүчээр хангах бодлогыг дэмжиж ажиллана.
 3. Дотуур байрны сурагчдын өсөлтийн тоонд тулгуурлан шаардлага хангасан дотуур байртай болох ажлыг холбогдох байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлнэ.
 4. Иргэдэд зонхилон тохиолдох халдварт болон халдварт бус өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх үзлэг, оношилгооны хамрагдалтыг нэмэгдүүлэх бодлогыг дэмжинэ.
 5. Иргэдийн дунд зонхилон тохиолдож буй илүүдэл жинг бууруулах зорилгоор нийтийн биеийн тамирыг хөгжүүлэх санал санаачилга гаргасан иргэн, аж ахуйн нэгжийг дэмжин ажиллана.
 6. Эрүүл мэндийн төвийг нарийн мэргэжлийн эмчээр хангаж, тэдний ажиллаж, амьдрах таатай нөхцөлийг бүрдүүлж, урт хугацааны гэрээ байгуулж тогтвор суурьшилтай ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэхэд анхаарч ажиллана.
 7. Төр, хувийн хэвшил, иргэдийн оролцоо, идэвх санаачилгыг дэмжин “Эрүүл, идэвхтэй амьдрал” хөтөлбөр боловсруулан спортын дасгал хөдөлгөөн, иог, нийтийн болон цэнгээнт бүжгээр хичээллэж эрүүл, зөв амьдралын хэв маягийг хэвшүүлэн, эерэг хандлагатай иргэн болж төлөвших нөлөөллийн үйл ажиллагааг дэмжинэ.
 8. Соёлын биет ба биет бус өв, түүх соёлын дурсгалын хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулах, иргэдэд сурталчлан таниулах ажлыг холбогдох байгууллагатай хамтран зохион байгуулан ажиллана.
 9. Улс болон дэлхийн хэмжээний уралдаан тэмцээнд оролцож сум орон нутгийнхаа нэр хүндийг өндөрт өргөж яваа иргэдийг дэмжин ажиллана.
 10. Сумын ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх, гудамж талбайн тохижилтыг сайжруулах санал санаачилга дэвшүүлсэн иргэн, аж ахуйн нэгжийг бүх талаар дэмжих бодлого боловсруулан ажиллана.
 11. Чадварлаг боловсон хүчнийг тогтвор суурьшилтай ажиллуулж, амьдруулах зорилгоор ХАУС хороолол барих иргэн, аж ахуйн нэгжийг бодлогоор дэмжин хамтран ажиллана.
 12. Тэрбум модны хүрээнд өрх бүрийг жимс, жимгэсний модоор хангах ажлыг зохион байгуулна.
 13. Сумын хэмжээнд “Мөсөн сур”-ын харвааг хөгжүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулна.
 14. Аялал жуулчлалын чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа болон шинээр эрхлэх иргэн, аж ахуй нэгж байгууллагыг дэмжинэ.
 15. Үйлдвэр үйлчилгээний чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа иргэн аж ахуйн нэгжийг дэмжин, санал санаачилгыг холбогдох байгууллагуудад уламжилж, шийдвэрлүүлнэ.
 16. Эрчимжсэн мал аж ахуй болон хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийг дэмжин ажиллана.

**СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

II баг, Цагаан эрэг, Сүхбаатар сум,
Сэлэнгэ аймаг, 43081
Утас/Факс: (976)-7036-3040
Цахим шуудан: Selenge@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

**МАНДАЛ СУМЫН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН ЭЭЛЖИТ
СОНГУУЛЬД БИЕ ДААН НЭР
ДЭВШИГЧ ЧҮЛТЭМИЙН МАШБАТ
ТАНАА**

2024.09.03 № ГНАГ-2024/13-МТА-НА-205
танай _____-ны № _____-т

**Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр хуульд
заасан шаардлагад нийцсэн талаарх дүгнэлт**

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5-д заасан төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд 2024 оны Мандал сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч Чүлтэмийн Машбатын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

Мандал сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын талаарх тооцооны хамт ирүүлж, хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь 2024 оны сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигчийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817-1:2020 Тулгуур зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-6:2020 Нийцлийн аудитын зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-8:2020 Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2024 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2025-2026 оны төсвийн

018021100

төсөөллийн тухай хууль, холбогдох бусад байгууллагаас авсан тайлан, судалгаа, мэдээллийг тус тус шалгуур болгосон.

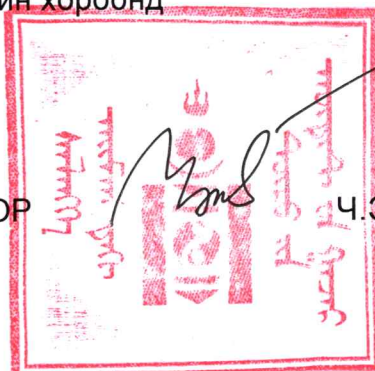
Дүгнэлт

Бие даан нэр дэвшигч Чүлтэмийн Машбат /РД:М370070631/-ын Мандал сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

Бие даан нэр дэвшигч Чүлтэмийн Машбатын мөрийн хөтөлбөр (1 хуудас)-ийг хавсаргав.

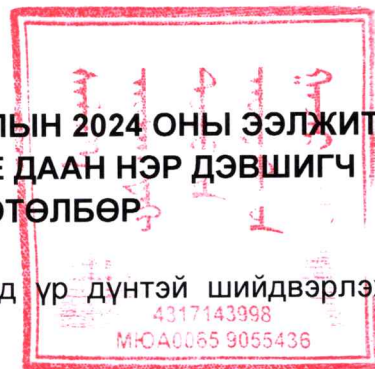
Хувийг: Мандал сумын сонгуулийн хороонд

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭНХТУЯА

**МАНДАЛ СУМЫН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН 2024 ОНЫ ЭЭЛЖИТ
СОНГУУЛЬД ТӨМӨР ЗАМЧДЫН 1 ДҮГЭЭР БАГТ БИЕ ДААН НЭР ДЭВШИГЧ
ЧҮЛТЭМИЙН МАШБАТЫН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

- Нийгмийн тулгамдсан асуудлыг богино хугацаанд үр дүнтэй шийдвэрлэх оновчтой бодлого боловсруулан хэрэгжүүлнэ.
- Сумын ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу дахин төлөвлөлтийн ажлыг дэмжиж, мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран ажиллана.
- Сумын ундны усыг цэвэршүүлэх санал, санаачилга гарган холбогдох мэргэжлийн болон төр, хувийн хэвшлийн байгууллагуудын дэмжлэгтэйгээр хэрэгжүүлнэ.
- Иргэдийн орон сууцжуулалтыг нэмэгдүүлэх чиглэлээр төр, хувийн хэвшлийн байгууллагуудтай хамтран ажиллаж, хүрэлцээ, хангамжийг нэмэгдүүлнэ.
- Багийн дэд бүтцийг сайжруулах зорилгоор Төмөр замын 1-р багт 9 км сайжруулсан зам тавих асуудлыг холбогдох байгууллагад уламжилж, хөрөнгө санхүүжилтийг шийдвэрлүүлэх арга хэмжээ авна.
- Сумын иргэдийн хэрэглээний цэвэр усны асуудлыг шийдвэрлэх зорилгоор Төмөр замын 1-р багт 20 ширхэг гүний худаг шинээр гаргах асуудлыг холбогдох байгууллагатай хамтран шийдвэрлэнэ.
- Нутгийн иргэдийг хувийн орон сууцжуулахад шаардлагатай мод, модон материалаар хангах ажлыг холбогдох байгууллагад уламжилж, шийдвэрлүүлнэ.
- Хүүхэд залуучуудын авьяас билгийг дэмжих зорилгоор хөгжмийн сургалт явуулах байр, мэргэжлийн боловсон хүчин, хөгжмийн зэмсгээр хангах асуудлыг бодлогоор дэмжин ажиллана.
- Хүүхэд залуучуудын чөлөөт цагийг өнгөрүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлж, 1-р багт байгаа хүүхэд залуучуудын цэцэрлэгт хүрээлэнг бүрэн ашиглалтад оруулах санхүүжилтийн эх үүсвэрийг төр, хувийн хэвшлийн байгууллагуудтай хамтран шийдвэрлэнэ.
- Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар иргэдтэй хамтарч 96 айлын тоглоомын талбайг сэргээн тохижуулж, 36, 45, 43-р байрыг пасаджуулахад анхааран ажиллана.
- Ногоон байр болон чулуун байруудын цэвэр бохирын шугамын асуудлыг шийдэхэд онцгойлон анхаарч ажиллана.
- Хүүхэд залуучууд, иргэдэд дурсамж болон уламжилж ирсэн “Түүх мартаггүй” тэмдэглэлт өдрийн хамрах цар хүрээг нэмэгдүүлэн тус суманд амьдардаг орос иргэдийг дэмжин ажиллана.

**СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

II баг, Цагаан эрэг, Сүхбаатар сум,
Сэлэнгэ аймаг, 43081
Утас/Факс: (976)-7036-3040
Цахим шуудан: Selenge@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

**ХҮДЭР СУМЫН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН ЭЭЛЖИТ
СОНГУУЛЬД БИЕ ДААН НЭР ДЭВШИГЧ
БАТЗОРИГИЙН ГЭРЭЛМАА ТАНАА**

2024.09.03 № МАГ-2024/13-НТА-11-90
танай _____-ны № _____-т

**Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр хуульд
заасан шаардлагад нийцсэн талаарх дүгнэлт**

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5-д заасан төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд 2024 оны Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч Батзоригийн Гэрэлмаагийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын талаарх тооцооны хамт ирүүлж, хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь 2024 оны сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигчийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817-1:2020 Тулгуур зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-6:2020 Нийцлийн аудитын зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-8:2020 Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2024 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2025-2026 оны төсвийн

төсөөллийн тухай хууль, холбогдох бусад байгууллагаас авсан тайлан, судалгаа, мэдээллийг тус тус шалгуур болгосон.

Дүгнэлт

Бие даан нэр дэвшигч Батзоригийн Гэрэлмаа /РД:МЮ71101669/-гийн Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

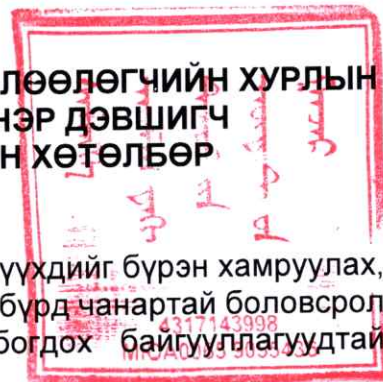
Бие даан нэр дэвшигч Батзоригийн Гэрэлмаагийн мөрийн хөтөлбөр (2. хуудас)-ийг хавсаргав.

Хувийг: Хүдэр сумын Сонгуулийн хороонд

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭНХТУЯА

**СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ХҮДЭР СУМЫН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧИЙН ХУРЛЫН
2024 ОНЫ ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД БИЕ ДААН НЭР ДЭВШИГЧ
БАТЗОРИГИЙН ГЭРЭЛМААГИЙН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

1. Сургуулийн өмнөх боловсролд 3-5 хүртэлх насны хүүхдийг бүрэн хамруулах, гэр бүлийн гишүүний ажил хөдөлмөр эрхлэх, иргэн бүрд чанартай боловсрол эзэмших боломжийг бүрдүүлэх чиглэлээр холбогдох байгууллагуудтай хамтарч ажиллана.
2. Хүүхдийн эрхийг хамгаалах, өв тэгш хүмүүжүүлэх, хөгжүүлэх, амьдралын зөв хэв маягийг хэвшүүлэх талаар иргэдэд уриалж мэдээ, мэдээлэл хүргэх ажлыг зохион байгуулна.
3. Иргэн бүрд эрүүл мэндийн боловсролыг олгох, урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх үзлэг, оношилгоо, шинжилгээнд хамруулах чиглэлээр мэргэжлийн байгууллагатай хамтран, сурталчилж ажиллана.
4. Байгаль орчноо хамгаалах, ой хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх, зэрлэг ан амьтан, байгалийн дагалт баялаг болох самар, жимс жимсгэнэ бусад байгалийн баялгаа хамгаалах, зохистой түүж бэлтгэхэд малчид болон нутгийн иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэхэд гаргасан зөв бодлого шийдвэрүүдийг сурталчилж уриалан, баримталж ажиллахад онцгой анхаарна.
5. Байгаль экологийн онцлог, түүх, соёлын биет ба биет бус өв, соёлыг түгээн дэлгэрүүлэхэд нутгийн иргэдийг түшиглэсэн аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх талаар олон нийтэд сурталчлан таниулж, орон нутгийн аялал жуулчлалыг хөгжүүлнэ.
6. Хог хаягдлын ангилан ялгалт, дахин боловсруулалт, эргүүлэн ашиглах техник, тоног төхөөрөмжийг судлан хэрэгжүүлэх, олон нийтийн санал санаачилгыг дэмжин, орчны бохирдлыг бууруулах арга хэмжээ авч ажиллана.
7. Орон нутгаас сонгогдсон нам, эвслийн төлөөлөгчид болон төрийн албан хаагчидтай хамтран ажиллаж, сум, орон нутгаас гарч буй тогтоол, шийдвэрийг оновчтой зөв гаргахад өөрийн мэдлэг, чадвараа дайчлан, иргэдэд мэдээ мэдээллийг тухай бүр хүргэх ажлыг зохион байгуулна.
8. Жижиг, дунд үйлдвэрлэл, хүлэмж, зоорийн аж ахуйг хөгжүүлэх, төмс, хүнсний ногооны тариалалтыг нэмэгдүүлэх талаар шинэ арга, техникийг судлан, хэрэгжүүлж ажиллаж байгаа малчид, тариаланчид, иргэд, аж ахуй нэгжүүдийг дэмжиж, хөнгөлөлттэй зээл, тусламжид хамрагдахад холбогдох байгууллагад уламжлан, дэмжиж ажиллана.
9. Агаар, ус, хөрсний бохирдлыг багасгах, ногоон байгууламжийн хэмжээг нэмэгдүүлэх, ээлтэй орчинг бүрдүүлэхийн тулд айл өрх, байгууллага бүрийг мод тарих ажилд уриалан, олон нийтийн оролцоог нэмэгдүүлэх бодлого баримтална.
10. Мал аж ахуйн удмын санг сайжруулж, үржил селекцийн үйл ажиллагаа, мал сүргийн үүлдэрлэг чанарыг сайжруулах ажлыг орон нутгийн удирдлагатай хамтран зохион байгуулна.
11. Төрийн албан хаагчдын нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэх, ажиллах таатай орчныг бүрдүүлэх боломжийг судалж, холбогдох байгууллагад уламжлан, хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулна.

12.Төрийн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг дээшлүүлж, иргэдийн өргөдөл гомдлыг хуулийн хугацаанд багтаан шийдвэрлэж буй эсэхэд хяналт тавьж ажиллана.

**СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

II баг, Цагаан эрэг, Сүхбаатар сум,
Сэлэнгэ аймаг, 43081
Утас/Факс: (976)-7036-3040
Цахим шуудан: Selenge@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

**ХҮДЭР СУМЫН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН ЭЭЛЖИТ
СОНГУУЛЬД БИЕ ДААН НЭР ДЭВШИГЧ
БАЛДАНГИЙН ОТГОНТОГТОХ ТАНАА**

2024.09.03 № 11115-2024/13-АУТН-100
танай _____-ны № _____-т

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр хуульд
заасан шаардлагад нийцсэн талаарх дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5-д заасан төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд 2024 оны Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч Балдангийн Отгонтотгохын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын талаарх тооцооны хамт ирүүлж, хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь 2024 оны сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигчийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817-1:2020 Тулгуур зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-6:2020 Нийцлийн аудитын зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-8:2020 Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2024 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2025-2026 оны төсвийн

төсөөллийн тухай хууль, холбогдох бусад байгууллагаас авсан тайлан, судалгаа, мэдээллийг тус тус шалгуур болгон авч үзсэн.

Дүгнэлт

Бие даан нэр дэвшигч Балдангийн Отгонтогтох //РД:МП87092277/-ын Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

Бие даан нэр дэвшигч Балдангийн Отгонтогтохын мөрийн хөтөлбөр (.....² хуудас)-ийг хавсаргав.

Хувийг: Хүдэр сумын Сонгуулийн хороонд

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭНХТУЯА

**СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ХҮДЭР СУМЫН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХҮРЛЫН
2024 ОНЫ ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД БИЕ ДААН НЭР ДЭВШИГЧ
БАЛДАНГИЙН ОТГОНТОГТОХЫН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

Хөтөлбөрийн зорилго: Хүдэр нутгийнхаа хөгжлийн үндсэн чиглэл, бодлогыг тодорхойлоход иргэдээс гарсан санал санаачилгыг шийдвэр гаргах түвшинд хүргэх, иргэдийн дуу хоолойг шийдвэр гаргах байгууллагын түвшинд хүргэж үйл ажиллагааг ил тод, хүнд сурталгүй, зөв бодлогоор чиглүүлэхэд анхаарч сум орон нутгийнхаа залуусын дуу хоолой болж ажиллахад оршино.

Зорилт: Байгалийн баялаг, хөдөө аж ахуйн нөөц бололцоондоо тулгуурлан залуу гэр бүлд амьдрах таатай орчин нөхцөл бүрдүүлж, аялал жуулчлалыг хөгжүүлж өрх бүрийн орлогыг нэмэгдүүлэн аюулгүй ээлтэй орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлэхэд оршино.

1. Нутгийнхаа онцлог, давуу талуудыг тодорхойлж хүүхдэд багаас нь мал аж ахуйн мэдлэг олгож, малч ухааныг эзэмшүүлж, улмаар өв соёлоо өвлөн үлдээх, залгамж халааг бэлтгэх тал дээр аймаг, сумаас хэрэгжүүлж буй хөтөлбөр, санал санаачилга бодлого хөтөлбөрийг дэмжиж, санаачилгатай ажиллана.

2. Хөдөөгийн алслагдсан малчдад эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулах, тогтмолжуулах, тэднийг эрүүл мэндийн эрт илрүүлэг, үзлэгт хамруулах хөтөлбөрийг дэмжин ажиллана.

3. Эх хүүхдийн эрүүл мэндэд нөлөөлж буй нийгмийн асуудалд чиглэсэн эрүүл мэндийн оновчтой бодлогыг дэмжиж, салбар дундын хамтын ажиллагаа, хөтөлбөр хэрэгжүүлэх иргэн, олон нийтийн байгууллагуудтай хамтран ажиллана.

4. Хүүхдийн хөгжлийг эх, хүүхдийн эрүүл мэнд, хоол тэжээл, асаргаа, нийгмийн халамж, хамгаалал, боловсрол зэрэг харилцан уялдаа бүхий цогц асуудлын хүрээнд шийдвэрлэх бодлогыг баримтлан шийдвэр гаргах түвшний байгууллагуудтай хамтран ажиллах замаар хүүхдэд ээлтэй нийгмийг бий болгоно.

5. Залуу гэр бүлийн нийгмийн идэвх оролцоог нэмэгдүүлж, гэр бүлийн боловсрол олгох замаар амьдралын чанарыг сайжруулан, гэр бүлийн өмнө тулгамдсан бэрхшээлийг арилгах ажлуудыг холбогдох байгууллагуудтай хамтран шийдвэрлэнэ.

6. Иргэдийн амьдрах тав тухтай орчныг бүрдүүлэх, эрүүл мэндийг хамгаалж, орчны бохирдлыг бууруулах ажлыг бүх талаар дэмжин ажиллана.

7. Орон нутгийн агаар, ус, хөрсний бохирдол, түүний шалтгаан, үр дагаврыг тандах, хүн амын эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлж байгаа хүчин зүйлийг бууруулах, арилгах талаар зохих судалгаа, шинжилгээг хийлгэж, судалгаанд үндэслэн тодорхой арга хэмжээ авч хэрэгжүүлнэ.

8. Сум орон нутгийнхаа байгалийн баялаг, нөөц боломжид тулгуурлан шинэлэг санаа, брэнд бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгчид, иргэдийг дэмжинэ.

9. Байгаль орчноо хамгаалах, экосистемийн тэнцвэртэй байдлыг хамгаж, зэрлэг ан амьтан, байгалийн баялаг, бусад байгалийн өвөрмөц тогтоц бүхий газрыг

хамгаалахад малчид, иргэд, хүн бүрийн оролцоог нэмэгдүүлэн, байгальд ээлтэй иргэн байх хандлагыг хэвшүүлэн ажиллана.

10. Байгаль орчны тухай хууль тогтоомжийг ЕБС-ийн 12 жилийн сургууль, цэцэрлэг, иргэдэд сурталчлах ажлыг холбогдох албаны хүмүүстэй хамтран зохион байгуулна.

11. Сум орон нутгийн хөгжлийн бодлого, төлөвлөгөөтэй уялдуулан малын гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнээс олох орлогыг нэмэгдүүлэх, бүтээгдэхүүний чанарыг дээшлүүлэх, олон шатлалт худалдааны системгүй борлуулах, нутгийн малын чанарыг сайжруулах арга хэмжээ, хөтөлбөрийг санаачлан боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.

12. Сумынхаа эдийн засгийн чухал салбар болсон МAA-н гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүн, бэлтгэн нийлүүлэх сүлжээ бий болгох, чанартай түүхий эдээр хүнсний болон хөнгөн үйлдвэрүүдийг хангаж, экспортыг орлох үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх, үйлдвэрлэл дагасан худалдааг хөгжүүлнэ.

13. Аж ахуйн нэгж, байгууллагуудыг орчин үеийн хөгжлийн чиг хандлагад нийцүүлэн хөгжүүлэх, үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд шинэ дэвшилтэт технологи, инновацыг нэвтрүүлэх, нутагшуулах технологи, менежмент эзэмшсэн, мэргэшсэн боловсон хүчнээр хангагдахад санал санаачилга гарган ажиллана.

**СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

II баг, Цагаан эрэг, Сүхбаатар сум,
Сэлэнгэ аймаг, 43081
Утас/Факс: (976)-7036-3040
Цахим шуудан: Selenge@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

**ХҮДЭР СУМЫН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД БИЕ ДААН
НЭР ДЭВШИГЧ ГАНТӨМӨРИЙН
ХАНГАРЬД ТАНАА**

2024.09.03 № ТНАО-2024/13-ЦНТА-НА-106
танай _____-ны № _____-т

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр хуульд
заасан шаардлагад нийцсэн талаарх дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5-д заасан төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд 2024 оны Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч Гантөмөрийн Хангарьдын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын талаарх тооцооны хамт ирүүлж, хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь 2024 оны сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигчийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817-1:2020 Тулгуур зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-6:2020 Нийцлийн аудитын зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-8:2020 Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2024 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2025-2026 оны төсвийн төсөөллийн тухай хууль, холбогдох бусад байгууллагаас авсан тайлан, судалгаа, мэдээллийг тус тус шалгуур болгон авч үзсэн.

013221106

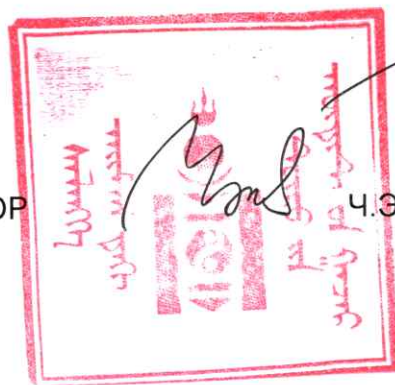
Дүгнэлт

Бие даан нэр дэвшигч Гантөмөрийн Хангарьд /РД: МП83031672 /-ын Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

Бие даан нэр дэвшигч Гантөмөрийн Хангарьдын мөрийн хөтөлбөр (..... хуудас) -ийг хавсаргав.

Хувийг: Хүдэр сумын Сонгуулийн хороонд

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭНХТУЯА

**СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ХҮДЭР СУМЫН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
2024 ОНЫ ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД БИЕ ДААН НЭР ДЭВШИГЧ ГАНТӨМӨРИЙН
ХАНГАРЬДЫН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

**Нэг: Төрийн байгууллагын ил тод байдлыг хангахад иргэдийн оролцоог
нэмэгдүүлж ажиллана.**

- 1.1 Орон нутгаас сонгогдсон нам эвслийн төлөөлөгчид болон төрийн албан хаагчидтай хамтран ажиллаж, сум, орон нутгаас гарч буй тогтоол, шийдвэр оновчтой, хэрэгжихүйц зөв боловсруулагдахад өөрийн мэдлэг, чадвараа дайчлан ажиллана.
- 1.2 Сум, багийн удирдлага, төрийн үйлчилгээний албан хаагчдын үйл ажиллагаанд төрийн бус байгууллага болон иргэдийн хамтарсан хяналт тавьж, иргэдийг үнэн зөв мэдээллээр хангаж, тэдний санал хүсэлтийг хүлээн авч, шийдвэрлэх ажлыг зохион байгуулна.
- 1.3 Төрийн үйлчилгээг иргэдэд түргэн шуурхай хүргэх зорилгоор улирал бүр багийн иргэдэд мэдээ мэдээллийг хүргэх ажлыг тогтмол зохион байгуулна.
- 1.4 Төрийн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг дээшлүүлж иргэдийн өргөдөл гомдлыг хуулийн хугацаанд багтаан шийдвэрлэж буй эсэхэд хяналт тавьж ажиллана.
- 1.5 Орон нутгийн хөгжлийн сан, Хоршоог хөгжүүлэх сан, төсөв санхүүгийн хөрөнгийг тодорхой үр дүнтэй үйл ажиллагаа, бүтээн байгуулалтад зарцуулж буй эсэхэд тавих олон нийтийн болон хөндлөнгийн хяналтыг сайжруулна.
- 1.6 Байгаль орчноо хамгаалах, ой хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх, зэрлэг ан амьтан, байгалийн дагалт баялаг болох самар, жимс жимсгэнэ, бусад байгалийн дагалдах баялгаа хамгаалах, зохистой түүж бэлтгэхэд малчид болон нутгийн иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэх бодлого баримтална.

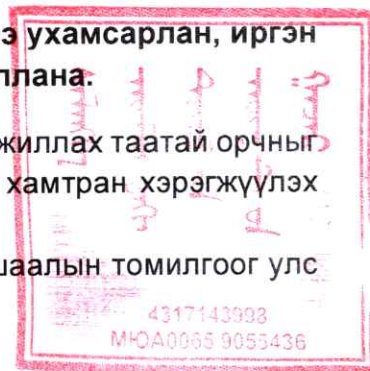
**Хоёр: Мал аж ахуй, газар тариалан, төмс хүнсний ногоо тарьж хувиараа
хөдөлмөр эрхлэгчдийг дэмжихэд төрийн бодлогыг уялдуулан ажиллана.**

- 2.1 Сүргийн бүтцийн зохистой харьцааг ханган МАА-г эрчимжүүлэн, хөгжүүлэх ажлыг дэмжиж, малчид, иргэдтэй хамтран ажиллана.
- 2.2 Сум орон нутгийн малчдад тулгамдсан нийтлэг асуудлыг шийдвэрлэх ажлыг холбогдох байгууллагад уламжлан, хамтран хэрэгжүүлнэ.
- 2.3 Мал аж ахуйн удмын санг сайжруулж, үржил селекцийн үйл ажиллагаа, мал сүргийн үүлдэр, угсаа, чанарыг сайжруулах ажлыг орон нутгийн удирдлагатай хамтран зохион байгуулна.
- 2.4 Газар тариалан эрхлэгчид болон малчин өрхийн хоорондын малын бэлчээр, хадлангийн талбайн зөрчилтэй асуудлыг шийдвэрлэх ажлыг холбогдох байгууллагатай хамтран зохион байгуулна.
- 2.5 Сум орон нутагт өрхийн үйлдвэрлэл эрхэлж, хүнсний ногоо тарьж ургуулж байгаа иргэд, ногоочдын холбооны үйл ажиллагааг дэмжиж хамтарч ажиллана.
- 2.6 Өрх бүр хашаандаа хүнсний ногоо тариалж, хашаандаа сайхан амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлж ажиллана.

Гурав: Иргэн таны төрийн төлөөлөл учир хүлээсэн үүргээ ухамсарлан, иргэн танд ил тод төрийн үйлчилгээг үзүүлж ажиллана.

3.1 Төрийн албан хаагчдын нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэх, ажиллах таатай орчныг бүрдүүлэх боломжийг судалж, холбогдох байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлэх ажиллана.

3.2 Төрийн ажлыг түргэн шуурхай, ил тод явуулах, албан тушаалын томилгоог улс төрөөс хараат бус байх зарчмыг баримтлан ажиллана.

**СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

II баг, Цагаан эрэг, Сүхбаатар сум,
Сэлэнгэ аймаг, 43081
Утас/Факс: (976)-7036-3040
Цахим шуудан: Selenge@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

**ХҮДЭР СУМЫН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД БИЕ ДААН
НЭР ДЭВШИГЧ ГҮРБАЗАРЫН
ЭНХТҮВШИН ТАНАА**

2024.09.05 № МНС-ХАМ/Б-ЦТН-НН-98
танай _____-ны № _____-т

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр хуульд
заасан шаардлагад нийцсэн талаарх дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5-д заасан төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд 2024 оны Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч Гүрбазарын Энхтүвшингийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд оролцох бие даан нэр дэвшигч нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын талаарх тооцооны хамт ирүүлж, хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь 2024 оны сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд оролцох бие даан нэр дэвшигчийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817-1:2020 Тулгуур зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-6:2020 Нийцлийн аудитын зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-8:2020 Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2024 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2025-2026 оны төсвийн

018021074

төсөөллийн тухай хууль, холбогдох бусад байгууллагаас авсан тайлан, судалгаа, мэдээллийг тус тус шалгуур болгон авч үзсэн.

Дүгнэлт

Бие даан нэр дэвшигч Гүрбазарын Энхтүвшин /РД:МП76100271/-гийн Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

Бие даан нэр дэвшигч Гүрбазарын Энхтүвшингийн мөрийн хөтөлбөр (...⁴ хуудас)-ийг хавсаргав.

Хувийг: Хүдэр сумын Сонгуулийн хороонд

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭНХТУЯА

**СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ХҮДЭР СУМЫН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
2024 ОНЫ ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД БИЕ ДААН НЭР ДЭВШИГЧ ГҮРБАЗАРЫН
ЭНХТҮВШИНГИЙН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

**Уриа: Бидний зүтгэл
Таны хөгжил.**

НЭГ. НИЙГМИЙН БОДЛОГО

1.1. Эрүүл мэндийн чиглэлээр

1.1.1. “Эрүүл хүүхэд-Эрүүл шүд” аяныг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлж 0-13 настай хүүхдийн шүдний өвчлөлийг бууруулахад чиглэсэн олон талт арга хэмжээг зохион байгуулна.

1.1.2. Эрүүл мэндийн төвийн албан хаагчдын мэргэжил мэдлэгийг дээшлүүлэх, залуу боловсон хүчин бэлдэх, нийгмийн баталгаа, ажиллах нөхцөлийг сайжруулах талаар холбогдох байгууллагатай хамтран ажиллана.

1.1.3. Иргэдийн эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлэх, эрүүл зөв амьдрах хэв маягт суралцуулах ажлыг үе шаттай зохион байгуулна.

1.1.4. Эмийн зохистой хэрэглээг бий болгох сургалт сурталчилгааны ажлыг зохион байгуулж, уламжлалт эмчилгээний арга барилыг сурталчилна.

1.1.5. Хөдөлгөөний хомсдолыг арилгах зорилгоор ажлын байрны дасгал хөдөлгөөнийг төр, төсвийн байгууллагуудад тогтмол хийж хэвшүүлнэ.

1.2 Боловсролын чиглэлээр

1.2.1. Хүүхдийн бие даан хөгжих нөхцөлийг бүрдүүлж, авьяас чадварыг нээн хөгжүүлэх, сургалтын хэрэглэгдэхүүнээр хангах саналыг холбогдох байгууллагад уламжлан шийдвэрлүүлнэ.

1.2.2. Чадварлаг боловсон хүчнийг дэмжиж, орон нутгийн зүгээс дэмжлэг туслалцаа үзүүлэх, тогтвор суурьшилтай ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэх чиглэлээр ажиллана.

1.2.3. Уралдаан тэмцээнд амжилттай оролцсон багш, сурагчдыг орон нутгийн зүгээс дэмжиж, урамшуулах асуудлыг нутгийн захиргааны байгууллагад уламжилж шийдвэрлүүлнэ.

1.2.4. Насан туршийн боловсролын үйл ажиллагааг өргөжүүлж, техник хэрэгслээр хангаж, сум орон нутагт иргэдийн хэрэгцээ шаардлагад тулгуурлан мэргэжил олгох сургалтыг холбогдох байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулна.

1.2.5. Цэцэрлэгийн гадаах талбайд тээврийн хэрэгслийн бөөгнөрөл үүсэж хэрэг, зөрчил гарахаас урьдчилан сэргийлэх зорилгоор бетонон суурьтай зогсоол бий болгох асуудлыг холбогдох байгууллагад уламжилж, шийдвэрлүүлнэ.

1.3. Соёлын чиглэлээр

1.3.1. Соёлын байгууллагыг мэргэжлийн чадварлаг боловсон хүчнээр хангах хөтөлбөр боловсруулан, иргэдэд соёл урлаг, гоо зүйн сургалт болон соён гэгээрүүлэх ажлыг холбогдох байгууллагатай хамтран зохион байгуулна.

1.3.2. Ном унших аяныг тогтмол зохион байгуулж, сумын хүүхэд, залуучуудын чөлөөт цагаа зөв боловсон өнгөрүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлэн цахим номын санг бий болгох санал, санаачилга гарган, шийдвэрлүүлнэ.

1.3.3. Хөдөөгийн малчдад улирал тутам соёл, урлагийн үйлчилгээг хүргэх ажлыг зохион байгуулах арга хэмжээ авна.

1.4. Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөр эрхлэлт

1.4.1. Хөдөлмөрийн насны иргэдийн мэргэжил, мэдлэгээ дээшлүүлэх чиглэлээр сургалтын байгууллагатай хамтран жил бүр сургалт зохион байгуулна.

1.4.2. Ногоочдын холбооны үйл ажиллагааг дэмжиж, иргэдийн хувиараа хөдөлмөр эрхэлж орлого олох нөхцөлийг бий болгох, ойролцоо сумдад туршлага судлах ажлыг өрнүүлнэ.

1.4.3. Хүүхдийн эрхийг хангах зорилгоор хамтарсан багийн ажлыг эрчимжүүлж гэмт хэрэг зөрчилгүй сум болгох чиглэлээр ажиллана.

1.4.4. Нийгмийн халамжийн дэмжлэг туслалцаа шаардлагатай иргэдийн судалгааг гаргаж, холбогдох албан хаагчдад уламжлах ажлыг багийн Засаг даргатай хамтран зохион байгуулна.

ХОЁР. ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГО

2.1. Байгаль орчны талаар

2.1.1. Иргэн бүр мод тарих аяныг өрнүүлж хашаандаа сайхан амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлэхэд анхаарч ажиллана.

2.1.2. Сумын төвд ногоон төгөл байгуулж, цэцэрлэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулна.

2.1.3. Байгалийн баялгийг зохистой ашиглаж, хамгаалах бодлого боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.

2.1.4. Иргэдэд экологийн боловсрол олгох чиглэлээр мэргэжлийн байгууллагатай хамтран сургалт сурталчилгааг хийнэ.

2.1.5. Ойжуулалт, нөхөн сэргээлтийн ажлыг чанартай гүйцэтгэх, мод үржүүлэх ажлыг Ойн ангитай хамтран мэргэжлийн байгууллагуудаар хийлгэнэ.

2.1.6. Хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь бууруулах, дахин ашиглах, боловсруулах 3R цогц менежментийг хэрэгжүүлж, эдийн засгийн эргэлтэд оруулан хог хаягдлын дахин боловсруулах арга хэмжээ авна.

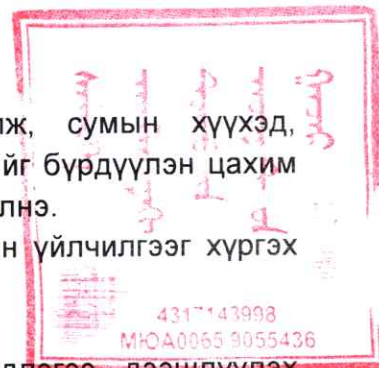
2.1.7. Байгалийн баялгаа түшиглэн аялал жуулчлалыг хөгжүүлж, иргэдийн эдийн засгийн чадавхыг нэмэгдүүлэн өрх бүр орлого олох боломжийг бүрдүүлэх арга хэмжээ авна.

2.1.8. Мод, модон бүтээгдэхүүнээр эцсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх аж ахуйн нэгж, иргэдийг дэмжиж, хамтран ажиллана.

2.2. Хөдөө аж ахуйн талаар

2.2.1. Сүргийн бүтцийн зохистой харьцааг ханган МАА-г эрчимжүүлэн хөгжүүлнэ.

2.2.2. Малын эмийн эргэлтийн эмийн сантай болгох асуудлыг холбогдох байгууллагатай хамтран шийдвэрлэнэ.

2.2.3. Газар тариаланд техник технологийн шинэчлэл хийх, хөрсний агро химийн шинжилгээг хийх асуудлыг холбогдох байгууллагад уламжилж, хөрс ургамлыг бордох, хамгаалах ажлыг зохион байгуулна.

2.4. Төсөв санхүү

2.4.1. Төсвийн ил тод байдлыг хангах зорилгоор иргэдэд цахим хэлбэр болон цаасан хэлбэрээр төсвийн зардлын тайланг улирал бүр хүргэж, тайлагнуулах арга хэмжээ авна.

2.4.2. Орон нутгийн болон улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдэж байгаа ажлын талаарх мэдээллийг тухай бүр иргэдэд мэдээлнэ.

2.4.3. Төсөв, санхүүгийн үйл ажиллагаанд өгсөн аудитын дүгнэлтийг тухай бүр нийтэд мэдээлэх ажлыг зохион байгуулна.

ГУРАВ. НУТГИЙН ЗАХИРГАА, ХУУЛЬ ЭРХ ЗҮЙ

3.1. Нутгийн захиргаа

3.1.1. Төрийн үйлчилгээг иргэдэд хүргэх зорилгоор улирал бүр багийн иргэдэд мэдээ мэдээлэл хүргэх ажлыг зохион байгуулна.

3.1.2. Төрийн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг дээшлүүлж, иргэдийн өргөдөл гомдлыг хуулийн хугацаанд шийдвэрлэж буй эсэхэд хяналт тавьж ажиллана.

3.1.3. Төрийн албан хаагчийн нийгмийн баталгааг хангах, мэргэжил мэдлэгээ дээшлүүлэх ажлыг үе шаттай зохион байгуулна.

3.1.4. Khuder ZDTGazag цахим хаягаар мэдээллийг иргэдэд тогтмол хүргэх ажлыг зохион байгуулна.

3.1.5. Төрийн байгууллагын үйл ажиллагааны талаар улирал бүр санал асуулга авч, иргэдийн санал хүсэлтэд тулгуурлан тодорхой ажлуудыг хийж хэрэгжүүлнэ.

3.2. Хууль эрх, зүй

3.2.1. Иргэдийн эрх зүйн боловсролыг дээшлүүлэх чиглэлийн сургалтыг төрийн болон сургалтын байгууллагатай хамтран зохион байгуулна.

3.2.2. Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор сумын төвийг камержуулах чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулна.

3.2.3. Хүний эрхийг хангах үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, хүний эрхийн өдрийг тэмдэглэн өнгөрүүлэх аян зохион байгуулна.

3.2.4. Иргэдэд хууль, эрх зүйн зөвлөгөөг төрийн албан хаагчид болон төсвийн байгууллагаар дамжуулан хүргэх ажлыг зохион байгуулна.

3.2.5. www.legalinfo.mn сайтыг иргэд олон нийтэд сурталчлах ажлыг зохион байгуулж эрх зүйн хөтчийн буланг байнгын ажиллагаатай болгож ажиллана.

3.2.6. Гэмт хэрэг, зөрчил гарч байгаа шалтгаан нөхцөлийг судалж, түүнийг арилгах талаар мэргэжлийн алба хаагч нартай хамтран ажиллаж, иргэдийг эрүүл аюулгүй орчинд амьдрах нөхцөл бололцоогоор хангана.

3.2.7. Архидалттай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангаж, архи согтууруулах ундаа хэтрүүлэн хэрэглэдэг иргэдийг нийгэмшүүлэх, ажлын байраар хангах, архинаас татгалзах бүхий л арга хэмжээг холбогдох байгууллагуудтай хамтарч хэрэгжүүлнэ.

3.2.8. Гэр бүлийн хүчирхийлэл, ахуйн хүрээний архидалттай тэмцэх, эмэгтэйчүүд, хүүхдүүдийн зөрчигдөж байгаа эрхийг хамгаалах чиглэлээр хөрш айлын холбоог сэргээх, тусгай дугаарыг ажиллуулах санал, санаачилга гаргаж, шийдвэрлүүлнэ.

3.2.9. Хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах, бага насны хүүхдүүд тээврийн хэрэгсэл, мотоцикл жолоодох, хурд хэтрүүлэх, согтууруулах ундаа хэрэглэсэн үедээ жолоо барих явдалтай тэмцэж, түүний хор уршгийг нийтэд сурталчлах чиглэлээр ажиллана.

**СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

II баг, Цагаан эрэг, Сүхбаатар сум,
Сэлэнгэ аймаг, 43081
Утас/Факс: (976)-7036-3040
Цахим шуудан: Selenge@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

**ХҮДЭР СУМЫН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД БИЕ
ДААН НЭР ДЭВШИГЧ ДҮГЭРИЙН
ДАМДИНСҮРЭН ТАНАА**

2024.09.08 № МНАТ-2024/18-ЦТА-НА-97
танай _____-ны № _____-т

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр хуульд
заасан шаардлагад нийцсэн талаарх дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5-д заасан төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд 2024 оны Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч Дүгэрийн Дамдинсүрэнгийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын талаарх тооцооны хамт ирүүлж, хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь 2024 оны сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигчийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817-1:2020 Тулгуур зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-6:2020 Нийцлийн аудитын зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-8:2020 Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2024 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2025-2026 оны төсвийн төсөөллийн тухай хууль,

018021977

холбогдох бусад байгууллагаас авсан тайлан, судалгаа, мэдээллийг тус тус шалгуур болгон авч үзсэн.

Дүгнэлт

Бие даан нэр дэвшигч Дүгэрийн Дамдинсүрэн /РД:МП66051976/-гийн Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

Бие даан нэр дэвшигч Дүгэрийн Дамдинсүрэнгийн мөрийн хөтөлбөр (..... хуудас)-ийг хавсаргав.

Хувийг: Хүдэр сумын Сонгуулийн хороонд

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

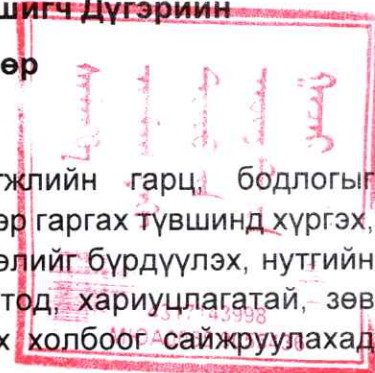

Ч.ЭНХТУЯА

Сэлэнгэ аймгийн Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын

2024 оны ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч Дүгэрийн

Дамдинсүрэнгийн мөрийн хөтөлбөр

Хөтөлбөрийн зорилго: Хүдэр нутгийнхаа хөгжлийн гарц, бодлогыг тодорхойлоход иргэдээс гарсан санал санаачилгыг шийдвэр гаргах түвшинд хүргэх, иргэдийн амгалан тайван, аж тухтай амьдрах орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх, нутгийн өөрөө удирдах ёсны байгууллагын үйл ажиллагааг ил тод, хариуцлагатай, зөв бодлогоор чиглүүлэхэд анхаарч төлөөлөгч-иргэний эргэх холбоог сайжруулахад оршино.

Зорилт: Иргэдэд хүргэх нийгмийн үйлчилгээг чанартай, амьдралын баталгаатай, иргэн өрх бүрд ээлтэй орчинг бүрдүүлэх, тэдний сэтгэл ханамжийг нэмэгдүүлнэ.

1. Нутаг орныхоо онцлогт тохирсон бодлого тодорхойлох, шийдвэр гаргахад хурал дахь нам, эвслийн бүлэг, төлөөлөгчидтэй хамтран өөрийн мэдлэг чадвараа дайчлан ажиллана.

2. Иргэн болон хүүхэд бүр чанартай боловсрол эзэмших боломжийг бүрдүүлэх, хүүхдийг багаас нь мал маллах эрдэм, малч ухааны мэдлэг олгох, улмаар малчдын залгамж халааг бэлтгэхэд чиглэсэн бодлого хөтөлбөрийг дэмжиж, санаачилгатай ажиллана.

3. Сургуулийн дотуур байрны хүүхдүүдийн ая тухтай аюулгүй орчинд амьдрах, суралцах боломжийг бүрдүүлэхэд анхаарч, хүүхдийн хоол хүнсний хангамж, эрүүл ахуйн стандартын мөрдөлтөд ИТХ-ын төлөөлөгчидтэй хамтран хяналт тавин тэдний сурч боловсрох ээлтэй орчин нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

4. Хөдөөгийн алслагдсан малчдад хүргэх эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулах, тогтмолжуулах, тэднийг эрүүл мэндийн эрт илрүүлгийн үзлэгт хамруулах хөтөлбөрийг дэмжин ажиллана.

5. Эдийн засгийн ашиг сонирхол дээр тулгуурласан малчдын бүлэг, хоршоо, нөхөрлөлийн хэлбэрээр хамтын аж ахуй эрхлэх таатай орчинг бүрдүүлэхэд чиглэсэн бодлого, хөтөлбөрийг тууштай дэмжин хамтран ажиллана.

6. Мал эмнэлэг, үржүүлгийн болон малын халдварт өвчний эсрэг халдваргүйжүүлэлтийн ажилд хөдөө аж ахуйн шинжлэх ухааны ололтыг нэвтрүүлэх үйлчилгээг орон нутагт хөгжүүлэх, чанарыг сайжруулахад анхаарч, ИТХ-аас гарах бодлого шийдвэрт тусгуулж ажиллана.

7. Сум орон нутгийн хөгжлийн бодлого төлөвлөгөөтэй уялдуулан арвин ашиг шимтэй мал сүргийг бойжуулах, малын гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнээс олох орлогыг нэмэгдүүлэх, бүтээгдэхүүний чанарыг дээшлүүлэх, үржлийн аж ахуйг бий болгон хөгжүүлэх, нутгийн малын чанарыг сайжруулах арга хэмжээ, хөтөлбөрийг боловсруулах, хэрэгжүүлэх чиглэлээр мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтарч ажиллана.

8. Бэлчээрийн мал аж ахуйн уламжлалт болон дэвшилтэт арга барилыг танин мэдүүлэх, түүх соёлоо нандигнан хадгалж, өвлөн хөгжүүлэх, түгээн дэлгэрүүлэх зорилгоор орон нутгийн онцлогт тохирсон “Эко” аялал жуулчлал, “Гэр амралт” зэргийг хөгжүүлэх замаар малчин өрхийн орлогын эх үүсвэрийг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн төсөл хөтөлбөрийн хэрэгжүүлэх ажлыг дэмжин, хамтарч ажиллана.

9. Сум орон нутгийн хэмжээнд мал аж ахуйн эрсдэлээс хамгаалах, малын өвс тэжээлийн нөөц бүрдүүлэх, малын гаралтай түүхий эд бүтээгдэхүүнийг боловсруулах, жижиг дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх чиглэлээр бодлого боловсруулах, хэрэгжүүлэхэд санаачилгатай ажиллана.

10 Байгаль орчноо хамгаалах, ой хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх, зэрлэг ан амьтан, байгалийн баялаг болсон самар, жимс жимсгэнэ, бусад байгалийн баялгаа хамгаалахад малчин иргэн, өрх бүрийн оролцоог нэмэгдүүлэх, эх нутагтаа ээлтэй иргэн байх хандлагыг бий болгоход малчдаа уриалан ажиллана.

11. Сум, багийн удирдлага, төрийн албан хаагчид болон бусад төрийн болон төрийн бус байгууллагуудын үйл ажиллагаанд хуулийн хүрээнд хяналт тавьж, иргэдийг үнэн зөв мэдээллээр ханган, тэдний санал бодлыг ИТХ-аас гарах тогтоол шийдвэрт тусгуулж, хэрэгжилтийг хангуулан, мэдээллийг тогтмол хүргүүлнэ.

**СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

II баг, Цагаан эрэг, Сүхбаатар сум,
Сэлэнгэ аймаг, 43081
Утас/Факс: (976)-7036-3040
Цахим шуудан: Selenge@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

**ХҮДЭР СУМЫН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН ЭЭЛЖИТ
СОНГУУЛЬД БИЕ ДААН НЭР
ДЭВШИГЧ МИШИГДОРЖИЙН
ГАНЗОРИГ ТАНАА**

2024.09.03 № ГНАГ-2024/13-ЦТА-НА-104
танай _____-ны № _____-т

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр хуульд
заасан шаардлагад нийцсэн талаарх дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5-д заасан төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд 2024 оны Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч Мишигдоржийн Ганзоригийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын талаарх тооцооны хамт ирүүлж, хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь 2024 оны сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигчийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817-1:2020 Тулгуур зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-6:2020 Нийцлийн аудитын зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-8:2020 Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2024 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2025-2026 оны төсвийн

- 018021097

төсөөллийн тухай хууль, холбогдох бусад байгууллагаас авсан тайлан, судалгаа, мэдээллийг тус тус шалгуур болгосон.

Дүгнэлт

Бие даан нэр дэвшигч Мишигдоржийн Ганзориг /РД:МЕ72020810/-ийн Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

Бие даан нэр дэвшигч Мишигдоржийн Ганзоригийн мөрийн хөтөлбөр (2 хуудас)-ийг хавсаргав.

Хувийг: Хүдэр сумын сонгуулийн хороонд

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭНХТУЯА

**ХҮДЭР СУМЫН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН 2024 ОНЫ ЭЭЛЖИТ
СОНГУУЛЬД БИЕ ДААН НЭР ДЭВШИГЧ МИШИГДОРЖИЙН ГАНЗОРИГИЙН
МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

1. Боловсролын чиглэлээр:

- 1.1. Хүн бүрд чанартай боловсрол эзэмших тэгш боломж бүрдүүлж, хувь хүний хөгжил, гэр бүлд чиглэсэн сургалт сурталчилгааны ажлыг эрчимжүүлнэ.
- 1.2. Суралцагчийн хөгжлийн хэрэгцээ, шаардлагыг хангасан, бүтээлч, чадварлаг багш, хүний нөөцөөр хангахад дэмжлэг үзүүлнэ.

2. Эрүүл мэндийн чиглэлээр:

- 2.1. Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулж, шаардлагатай тоног төхөөрөмжийг сайжруулах асуудлыг холбогдох байгууллагад уламжилж, улсын болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар шийдвэрлүүлэх арга хэмжээ авч ажиллана.
- 2.2. Дасгал хөдөлгөөнөөр эрүүлжүүлэх аян өрнүүлж, өвчлөлийн тоог бууруулна.

3. Хүүхэд, гэр бүлийн чиглэлээр:

- 3.1. Зорилтот бүлгийн иргэдийг ажлын байраар хангах, иргэдийн өрхийн амьжиргааг дэмжих талаар төрийн болон хувийн хэвшлийн байгууллагуудтай хамтран ажиллана.
- 3.2. Тогтвортой ажлын байр бий болгож, иргэдийг ажлын байраар хангаж байгаа иргэн, ААН-ийг бодлогоор дэмжиж, хамтран ажиллана.

4. ХАА-н чиглэлээр:

- 4.1. Сум орон нутгийн малчдад тулгамдсан нийтлэг асуудлыг шийдвэрлэх ажлыг холбогдох байгууллагад уламжлан хамтран хэрэгжүүлнэ.
- 4.2. Сум орон нутагт өрхийн үйлдвэрлэл эрхэлж, хүнсний ногоо тарьж, ургуулж байгаа иргэд, ногоочдын холбооны үйл ажиллагааг бодлогоор дэмжиж, хамтарч ажиллана.

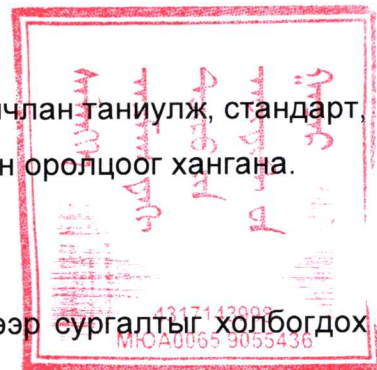
5. Байгаль орчны чиглэлээр:

- 5.1. Байгалийн нөөц баялгийг хамгаалах, нөхөн сэргээх, ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх талаар холбогдох мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран ажиллана.

- 5.2. Байгаль орчны хууль тогтоомжийг олон нийтэд сурталчлан таниулж, стандарт, хэм хэмжээг мөрдүүлэн, байгаль хамгаалалд иргэдийн оролцоог хангана.

6. Төрийн захиргааны чиглэлээр:

- 6.1. Иргэдийн эрх зүйн боловсролыг дээшлүүлэх чиглэлээр сургалтыг холбогдох байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулна.
- 6.2. Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор сумын төвийг камержуулж, суманд үйлдэгдэж байгаа гэмт хэргийн шалтгаан нөхцөлийг судлан, сургалт сурталчилгааны ажлыг эрчимжүүлнэ.

**СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

II баг, Цагаан эрэг, Сүхбаатар сум,
Сэлэнгэ аймаг, 43081
Утас/Факс: (976)-7036-3040
Цахим шуудан: Selenge@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

**ХҮДЭР СУМЫН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН ЭЭЛЖИТ
СОНГУУЛЬД БИЕ ДААН НЭР ДЭВШИГЧ
ЦЭВГЭЭГИЙН ОТГОНБАЯР ТАНАА**

2024.09.03 № 17117-2024/13-АУТА-КА-91
танай _____-ны № _____-т

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр хуульд
заасан шаардлагад нийцсэн талаарх дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5-д заасан төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд 2024 оны Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч Цэвгээгийн Отгонбаярын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын талаарх тооцооны хамт ирүүлж, хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь 2024 оны сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигчийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817-1:2020 Тулгуур зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-6:2020 Нийцлийн аудитын зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-8:2020 Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2024 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2025-2026 оны төсвийн төсөөллийн тухай хууль, холбогдох бусад байгууллагаас авсан тайлан, судалгаа,

- 018021059

мэдээллийг тус тус шалгуур болгосон.

Дүгнэлт

Бие даан нэр дэвшигч Цэвгээгийн Отгонбаяр /РД:МП79072262/-ын Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

Бие даан нэр дэвшигч Цэвгээгийн Отгонбаярын мөрийн хөтөлбөр (..... хуудас)-ийг хавсаргав.

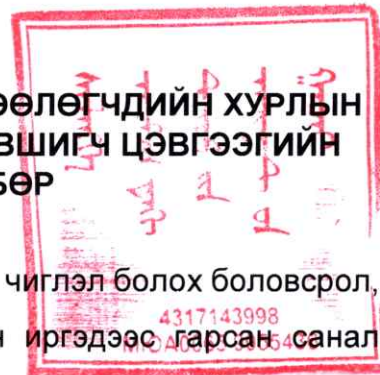
Хувийг: Хүдэр сумын Сонгуулийн хороонд

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭНХТУЯА

**СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ХҮДЭР СУМЫН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
2024 ОНЫ ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД БИЕ ДААН НЭР ДЭВШИГЧ ЦЭВГЭЭГИЙН
ОТГОНБАЯРЫН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

Хөтөлбөрийн зорилго: Хүн амын хөгжлийн үндсэн чиглэл болох боловсрол, хувь хүний хөгжилд өөрийн мэдлэг чадвараа зориулан иргэдээс гарсан санал санаачилгыг хэрэгжүүлэх, иргэдийн дуу хоолойг шийдвэр гаргах байгууллагын түвшинд хүргэж, орон нутгийнхаа хүүхэд залуусын дуу хоолой болж ажиллахад оршино.

Зорилт: Хүн бүрийг чанартай боловсролд тэгш хамруулах, идэвхтэй, эрүүл амьдралын хэв маягтай иргэн, гэр бүлийг дэмжих, иргэдэд амьдрах таатай орчин нөхцөлийг бүрдүүлэхэд оршино.

1. Цахим сургалтаар боловсрол эзэмших боломж, орчин нөхцөлийг сайжруулах бодлогыг дэмжинэ.

2. Иргэд, олон нийт, суралцагчдад Үндэсний монгол хэл, бичгээ чанартай эзэмшиж, хэрэглэж хэвшүүлэх чиглэлээр мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран ажиллана.

3. Биеийн тамир, спортоор хичээллэх, бие бялдараа чийрэгжүүлэх орчин, нөхцлийг хүүхэд, залуучууд, иргэн бүрд хүртээмжтэй хэлбэрээр хөгжүүлэх бодлогыг дэмжинэ.

4. Соёл, урлаг, угийн бичгийг хөтлөх, хөгжүүлэх, сурталчлан таниулах төсөл, хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэх санал санаачилга гаргаж, хамтарч ажиллана.

5. Нийгмийн хамгааллын зорилтот бүлэгт чиглэсэн нийгмийн халамжийн бодлогыг хэрэгжүүлнэ.

6. Хувь хүнд чиглэсэн үйлчилгээнүүдийг хөгжүүлэх, ахуйн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх чиглэлийн үйл ажиллагааг дэмжинэ.

7. Иргэд амьдрах орчин нөхцлөө сайжруулах талаар зохион байгуулсан арга хэмжээ болон нийтийн эзэмшлийн талбайд мод тарьж ургуулах санал санаачилга гарган хамтран ажиллана.

8. Хүүхэд, залуучуудын хөдөлмөр амралтын зусланг шинээр байгуулах иргэд, олон нийтийн санал санаачлагыг дэмжиж, холбогдох байгууллагад уламжилж шийдвэрлүүлнэ.

**СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

II баг, Цагаан эрэг, Сүхбаатар сум,
Сэлэнгэ аймаг, 43081
Утас/Факс: (976)-7036-3040
Цахим шуудан: Selenge@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

ХҮДЭР СУМЫН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД БИЕ
ДААН НЭР ДЭВШИГЧ
ЧОЙДОГЖАМЦЫН ТУУЛ ТАНАА

2024.09.08 № МНС-2024/12-ЦАГА-НА-98
танай _____-ны № _____-т

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр хуульд
заасан шаардлагад нийцсэн талаарх дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5-д заасан төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд 2024 оны Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч Чойдогжамцын Туулын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын талаарх тооцооны хамт ирүүлж, хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь 2024 оны сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигчийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817-1:2020 Тулгуур зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-6:2020 Нийцлийн аудитын зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-8:2020 Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2024 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2025-2026 оны төсвийн төсөөллийн тухай хууль,

холбогдох бусад байгууллагаас авсан тайлан, судалгаа, мэдээллийг тус тус шалгуур болгон авч үзсэн.

Дүгнэлт

Бие даан нэр дэвшигч Чойдогжамцын Туул /РД:МП70062169/-ын Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

Бие даан нэр дэвшигч Чойдогжамцын Туулын мөрийн хөтөлбөр (... хуудас) -ийг хавсаргав.

Хувийг: Хүдэр сумын Сонгуулийн хороонд

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭНХТУЯА

**Сэлэнгэ аймгийн Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын
2024 оны ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч Чойдогжамцын
Туулын мөрийн хөтөлбөр**

Хөтөлбөрийн зорилго: Төрөлх нутгийнхаа хөгжлийн бодлого чиглэлийг тодорхойлоход иргэдийн санал санаачилгыг шийдвэр гаргах түвшинд хүргэж, сумын нийгэм, эдийн засгийн чадавхыг сайжруулах, бэхжүүлэх, иргэдийн ая тухтай амьдрах таатай орчин нөхцөл бүрдүүлэхэд анхаарч, төлөөллийн байгууллагын үйл ажиллагааг хариуцлагатай, ил тод нээлттэй байлгахад оршино.

Зорилт-1: Иргэдэд хүргэх нийгмийн үйлчилгээ /эрүүл мэнд, боловсрол, соёл гэм/-ний чанар хүртээмж, ил тод, нээлттэй шударга байдлыг сайжруулж, иргэдийн сэтгэл ханамжийг нэмэгдүүлнэ.

1.1. Төрийн байгууллагуудаас үзүүлж буй үйлчилгээний чанар хүртээмжийн талаар иргэдээс сэтгэл ханамжийн судалгааг тогтмол авч, судалгааны дүн, иргэдийн санал хүсэлтэд тулгуурлан төрийн үйлчилгээг сайжруулах, чанаржуулах, шударга байлгах чиглэлээр холбогдох байгууллагуудтай хамтран ажиллана.

1.2. Орон нутгийн онцлогт тохирсон бодлого тодорхойлоход ИТХ дахь нам, эвслийн бүлэг, төлөөлөгчидтэй хамтран ажиллаж, оновчтой шийдвэр гаргахад өөрийн мэдлэг, чадвар туршлагаа дайчлан ажиллана.

1.3. Сонгогч, иргэдтэйгээ улирал бүр уулзан, тэдний санаа бодлыг судлан ИТХ-аас гарах тогтоол шийдвэрт тусгуулах, хэрэгжилтийг хангуулах, тайлан мэдээллийг иргэдэд хүргэн төлөөлөгч-иргэний эргэх холбоог сайжруулна.

1.4. Эрүүл мэндийн төвийн орчин үеийн шаардлагад нийцсэн эмчилгээ, оношилгооны тоног төхөөрөмжийг нэмэгдүүлэх, эмч, сувилагчийг тогтвор суурьшилтай ажиллах, нарийн мэргэжлээр мэргэших, давтан сургах талаар баримтлах бодлогыг дэмжиж, хүн амд үзүүлэх эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанарыг сайжруулан иргэдийн зүгээс хяналт тавих боломжийг бүрдүүлнэ.

1.5. Сургуулийн өмнөх боловсрол болон бага боловсролын агуулгад үндэсний уламжлалт өв соёлыг тусгах замаар Монгол хүний сэтгэхүйн дархлааг бий болгоход чиглэсэн хөтөлбөрийг боловсруулж, батлуулах, хэрэгжүүлэх чиглэлээр мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран ажиллана.

1.6. Соёлын төвийг мэргэжлийн, чадварлаг боловсон хүчнээр хангах асуудлыг холбогдох төрийн байгууллагуудтай хамтран шийдвэрлүүлнэ.

1.7. Зөв зохистой хооллолт, цагийн зөв менежмент, хөдөлгөөнөөр дамжуулан иргэдийн эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлэх ажлыг дэмжиж ажиллана.

1.8. Сумандаа гүний цэвэршүүлсэн усны үйлдвэртэй болох саналыг дэвшүүлж, шийдвэрлүүлнэ.

Зорилт-2: Хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэх, өрхийн орлогыг дээшлүүлэх талаар сумын онцлогт тохирсон бодлогыг залуучууд, иргэд, төрийн байгууллагуудын саналд тулгуурлан тодорхойлж, эцсийн

бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг дэмжин ажиллах, худалдаа үйлчилгээний салбарыг үйлчилгээг сайжруулна.

2.1. Сумын хөдөлмөр эрхлэлт, зуучлалын үйлчилгээний хүртээмж, ил тод байдалд төлөөлөгчийн зүгээс хяналт тавьж, иргэдэд нээлттэй мэдээлнэ.

2.2.Хоршоог хөгжүүлэх сангийн төслийн зээлийн хэрэгжилт, эргэн төлөлт, үр дүнд хяналт тавих сумын комиссын бүрэлдэхүүнийг нийгмийн идэвх сайтай, шударга хүмүүсээр бүрдүүлэхэд дуу хоолой болж, үйл ажиллагаанд нь иргэдтэй хамтран хяналт тавих замаар сангийн зээлийн үр өгөөжийг сайжруулна.

2.3.Хүдэр сумын байгалийн үзэмж, баялгийг түшиглэн Монгол ахуйд суурилсан “Эко” аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх замаар өрхийн орлогын эх үүсвэрийг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн хөтөлбөр боловсруулан хэрэгжүүлэх санал, санаачилга гарган, дэмжиж ажиллана.

2.4. Хөдөө аж ахуйн салбарыг эрчимжүүлэх, малын үүлдэр угсааг сайжруулах замаар малын ашиг шимийг нэмэгдүүлэх бодлогыг дэмжинэ.

2.5 Малчин хүний ажил сонирхлыг илэрхийлэх, хамгаалах, туслан хөгжүүлэх, малчин өрхийн ашиг орлогыг нэмэгдүүлэх, амьдралын түвшинг дээшлүүлэхэд чиглэсэн бодлогыг дэмжиж, хэрэгжүүлнэ.

Зорилт-3: Байгалийн унаган төрхийг хадгалах хамгаалах, алдагдуулахгүй байх, баялгийг зөв зохистой ашиглахад чиглэсэн бодлогыг тууштай дэмжин иргэд олон нийттэй хамтран ажиллана.

3.1. Хүдэр сумын нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт, аж ахуйн нэгж, иргэдийн эзэмшил ашиглалтад олгогдоогүй, онцлог бүхий нөөц газруудыг сумын тусгай хамгаалалтад авах саналыг ИТХ, Засаг даргад дэвшүүлэн тавьж, шийдвэр гаргуулах талаар сумын ард иргэдтэй хамтран ажиллана.

3.2. Байгалийн баялгаар эцсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх бодлогыг баримталж, энэ чиглэлээр ажлын байр шинээр бий болгох санал санаачилгыг дэмжин шийдвэрлүүлэхэд анхаарна.

3.3. Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн орлогоос хуулийн дагуу байгаль орчныг нөхөн сэргээхэд зарцуулах хувь хэмжээг нэмэгдүүлэх саналыг холбогдох байгууллагад уламжлан, мод, бут, цэцэрлэгжүүлэлтийн ажлыг дэмжин хамтарч ажиллана.

3.4. Сумын төвлөрсөн хогийн цэгийг суурьшлын бүсээс гаргаж, Хог хаягдлын тухай хуулиар тогтоосон стандарт шаардлагын дагуу хашаа, хамгаалалт, камертайгаар байгуулах, хогийг ангилах, ялгах, дахин боловсруулах чиглэлийн санал, төслийг бодлогоор дэмжихэд иргэдийн дуу хоолой болж, шийдвэрлүүлнэ.

**СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

II баг, Цагаан эрэг, Сүхбаатар сум,
Сэлэнгэ аймаг, 43081
Утас/Факс: (976)-7036-3040
Цахим шуудан: Selenge@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

ХҮДЭР СУМЫН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД БИЕ
ДААН НЭР ДЭВШИГЧ
ЭВИЙЦАГААНЫ УУГАНБАЯР
ТАНАА

2024.09.05 № МНС-2024/Б-Ц/ТА-МА-94
танай _____-ны № _____-т

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр хуульд
заасан шаардлагад нийцсэн талаарх дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5-д заасан төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд 2024 оны Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч Эвийцагааны Ууганбаярын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын талаарх тооцооны хамт ирүүлж, хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь 2024 оны сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигчийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817-1:2020 Тулгуур зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-6:2020 Нийцлийн аудитын зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-8:2020 Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2024 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2025-2026 оны төсвийн төсөөллийн тухай хууль, холбогдох бусад байгууллагаас авсан тайлан, судалгаа, мэдээллийг тус тус шалгуур болгон авч үзсэн.

018021068

Дүгнэлт

Бие даан нэр дэвшигч Эвийцагааны Ууганбаяр /РД:МА84071111/-ын Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

Бие даан нэр дэвшигч Эвийцагааны Ууганбаярын мөрийн хөтөлбөр (..... хуудас)-ийг хавсаргав.

Хувийг: Хүдэр сумын Сонгуулийн хороонд

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭНХТУЯА

**СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ХҮДЭР СУМЫН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧИЙН ХУРЛЫН
2024 ОНЫ ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД БИЕ ДААН НЭР ДЭВШИГЧ ЭВИЙЦАГААНЫ
УУГАНБАЯРЫН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

**Нэг: Төрийн байгууллагын ил тод байдлыг хангахад иргэдийн оролцоог
нэмэгдүүлж ажиллана.**

1.1 Орон нутгаас сонгогдсон нам эвслийн төлөөлөгчид болон төрийн албан хаагчидтай хамтран ажиллаж, сум, орон нутгаас гарч буй тогтоол, шийдвэр оновчтой, хэрэгжихүйц зөв боловсруулагдахад өөрийн мэдлэг, чадвараа дайчлан ажиллана.

1.2 Төрийн үйлчилгээг иргэдэд түргэн шуурхай хүргэх зорилгоор улирал бүр багийн иргэдэд мэдээ, мэдээллийг хүргэх ажлыг тогтмол зохион байгуулна.

1.3 Орон нутгийн хөгжлийн сан, Хоршоог хөгжүүлэх сан, төсөв санхүүгийн хөрөнгийг тодорхой үр дүнтэй үйл ажиллагаа, бүтээн байгуулалтад зарцуулж буй эсэхэд тавих олон нийтийн болон хөндлөнгийн хяналтыг сайжруулна.

1.4 Байгаль орчноо хамгаалах, ой хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх, зэрлэг ан амьтан, байгалийн дагалт баялаг болох самар, жимс жимсгэнэ, бусад байгалийн дагалдах баялгаа хамгаалах, зохистой түүж бэлтгэхэд малчид болон нутгийн иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэх бодлого баримтална.

Хоёр: Үндэсний оюун санаа, өв соёл, сэтгэлгээнд тулгуурласан бүтээгч монгол хүн төвтэй нүүдлийн соёл иргэншлийг хадгалсан сургалтыг дэмжиж ажиллана.

2.1 Нүүдлийн соёл иргэншлийг хамгаалахад чиглэсэн төрөлжсөн байгууллагуудтай хамтарч ажиллана.

2.2 Нүүдэлчин, малчин ахуйд түшиглэсэн өсвөр насны хүүхэд багачуудад чиглэсэн сургалт, хүмүүжлийн ажлыг дэмжиж ажиллана.

2.3 Орон нутгийн онцлогт тохирсон, нүүдэлчин ахуйтай ойр, эх хэл болон гадаад хэл, өв соёл сэтгэлгээнд тулгуурласан зуны хүүхдийн зуслан байгуулах санаачилга гаргаж, холбогдох байгууллага, аж ахуй нэгжүүдтэй хамтран ажиллана.

2.4 Хүүхдийн зуслангаар дамжуулж сурагчдын эх хэл болон англи хэлний боловсролыг дээшлүүлэх талаар боловсролын байгууллагуудтай хамтрах, ажиллах боломжуудыг дэмжиж ажиллана.

2.5 Байгалийн баялгаа түшиглэн аялал жуулчлалыг хөгжүүлж, иргэдийн эдийн засгийн чадавхыг нэмэгдүүлж, өрх бүр орлого олох боломжийг бүрдүүлнэ.

Гурав: Мал аж ахуй, газар тариалан, төмс хүнсний ногоо тарьж хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийг дэмжихэд төрийн бодлогыг уялдуулан ажиллана.

3.1 Сүргийн бүтцийн зохистой харьцааг ханган МАА-г эрчимжүүлэн, хөгжүүлэх ажлыг дэмжиж, малчид, иргэдтэй хамтран ажиллана.

3.2 Сум, орон нутгийн малчдад тулгамдсан нийтлэг асуудлыг шийдвэрлэх ажлыг холбогдох байгууллагад уламжлан, хамтран хэрэгжүүлнэ.

3.3 Мал аж ахуйн удмын санг сайжруулж, үржил селекцийн үйл ажиллагаа, мал сүргийн үүлдэрлэг чанарыг сайжруулах ажлыг орон нутгийн удирдлагатай хамтран зохион байгуулна.

3.4 Газар тариалан эрхлэгчид болон малчин өрхийн хоорондын малын бэлчээр, хадлангийн талбайн зөрчилтэй асуудлыг шийдвэрлэх санал, санаачилга гаргаж, зохион байгуулна.

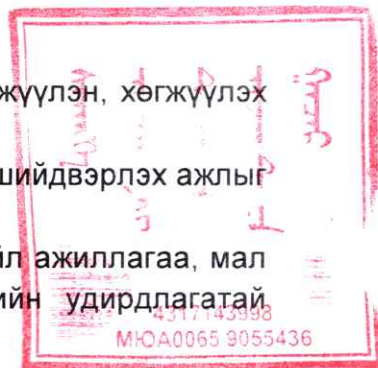
3.5 Сум орон нутагт өрхийн үйлдвэрлэл эрхэлж хүнсний ногоо тарьж ургуулж байгаа иргэд, ногоочдын холбооны үйл ажиллагааг дэмжинэ.

3.6 Өрх бүр хашаандаа хүнсний ногоо тариалж, хашаандаа сайхан амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлэх чиглэлээр иргэд болон холбогдох байгууллагуудтай хамтарч ажиллана.

Дөрөв: Төрийн байгууллагын үйл ажиллагаанд хөндлөнгийн хяналтыг хэрэгжүүлснээр үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулна.

4.1 Төрийн албан хаагчдын нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэх, ажиллах таатай орчныг бүрдүүлэх боломжийг судалж, холбогдох байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлнэ.

4.2 Төрийн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг дээшлүүлж иргэдийн өргөдөл гомдлыг хуулийн хугацаанд багтаан шийдвэрлэж буй эсэхэд хяналт тавьж ажиллана.

**СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

II баг, Цагаан эрэг, Сүхбаатар сум,
Сэлэнгэ аймаг, 43081
Утас/Факс: (976)-7036-3040
Цахим шуудан: Selenge@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

**ХҮДЭР СУМЫН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН ЭЭЛЖИТ
СОНГУУЛЬД БИЕ ДААН НЭР ДЭВШИГЧ
ЭРДЭНИЙН ХҮДЭРСАЙХАН ТАНАА**

2024.09.03 № ГМАТ-2024/13-ШТА-НА102

танай _____-ны № _____-т

**Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр хуульд
заасан шаардлагад нийцсэн талаарх дүгнэлт**

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5-д заасан төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд 2024 оны Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч Эрдэнийн Хүдэрсайханы сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигч нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын талаарх тооцооны хамт ирүүлж, хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь 2024 оны сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит сонгуульд бие даан нэр дэвшигчийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817-1:2020 Тулгуур зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-6:2020 Нийцлийн аудитын зарчим, Төрийн аудит MNS 6817-8:2020 Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2024 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2025-2026 оны төсвийн

- 01821793

төсөөллийн тухай хууль, холбогдох бусад байгууллагаас авсан тайлан, судалгаа, мэдээллийг тус тус шалгуур болгон авч үзсэн.

Дүгнэлт

Бие даан нэр дэвшигч Эрдэнийн Хүдэрсайхан /РД:МП90031693/-ын Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

Бие даан нэр дэвшигч Эрдэнийн Хүдэрсайханы мөрийн хөтөлбөр (2 хуудас) -ийг хавсаргав.

Хувийг: Хүдэр сумын Сонгуулийн хороонд

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭНХТУЯА

**СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ХҮДЭР СУМЫН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧИЙН ХУРЛЫН
2024 ОНЫ ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД БИЕ ДААН НЭР ДЭВШИГЧ
ЭРДЭНИЙН ХҮДЭРСАЙХАНЫ МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР**

**Нэг: Төрийн байгууллагын ил тод байдлыг хангахад иргэдийн оролцоог
нэмэгдүүлж ажиллана.**

- 1.1 Орон нутгаас сонгогдсон нам, эвслийн төлөөлөгчид болон төрийн албан хаагчидтай хамтран ажиллаж, сум, орон нутгаас гарч буй тогтоол, шийдвэр оновчтой, хэрэгжихүйц зөв боловсруулагдахад өөрийн мэдлэг, чадвараа дайчлан ажиллана.
- 1.2 Төрийн үйлчилгээг иргэдэд түргэн шуурхай хүргэх зорилгоор улирал бүр багийн иргэдэд мэдээ мэдээллийг хүргэх ажлыг тогтмол зохион байгуулна.
- 1.3 Орон нутгийн хөгжлийн сан, Хоршоог хөгжүүлэх сан, төсөв санхүүгийн хөрөнгийг тодорхой үр дүнтэй үйл ажиллагаа, бүтээн байгуулалтад зарцуулж буй эсэхэд тавих олон нийтийн болон хөндлөнгийн хяналтыг сайжруулна.
- 1.4 Байгаль орчноо хамгаалах, ой хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх, зэрлэг ан амьтан, байгалийн дагалт баялаг болох самар, жимс жимсгэнэ бусад байгалийн дагалдах баялгаа хамгаалах, зохистой түүж бэлтгэхэд малчид болон нутгийн иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэх бодлого баримтална.

**Хоёр: Мал аж ахуй, газар тариалан, төмс хүнсний ногоо тарьж хувиараа
хөдөлмөр эрхлэгчдийг дэмжихэд төрийн бодлогыг уялдуулан ажиллана.**

- 2.1 Сүргийн бүтцийн зохистой харьцааг ханган МАА-г эрчимжүүлэн, хөгжүүлэх ажлыг дэмжиж, малчид, иргэдтэй хамтран ажиллана.
- 2.2 Сум орон нутгийн малчдад тулгамдсан нийтлэг асуудлыг шийдвэрлэх ажлыг холбогдох байгууллагад уламжлан, хамтран хэрэгжүүлнэ.
- 2.3 Мал аж ахуйн удмын санг сайжруулж, үржил селекции үйл ажиллагаа, мал сүргийн үүлдэр, угсаа, чанарыг сайжруулах бодлогыг дэмжинэ.
- 2.4 Газар тариалан эрхлэгчид болон малчин өрхийн хоорондын малын бэлчээр, хадлангийн талбайн зөрчилтэй асуудлыг шийдвэрлэх санал, санаачилга гаргаж, хэрэгжүүлнэ.
- 2.5 Сум, орон нутагт өрхийн үйлдвэрлэл эрхэлж, хүнсний ногоо тарьж ургуулж байгаа иргэд, ногоочдын холбооны үйл ажиллагааг дэмжиж, хамтарч ажиллана.
- 2.6 Өрх бүр хашаандаа хүнсний ногоо тариалж, хашаандаа сайхан амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

Гурав: Төрийн байгууллагын үйл ажиллагаанд хөндлөнгийн хяналтыг хэрэгжүүлснээр үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулна.

- 3.1 Төрийн албан хаагчдын нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэх, ажиллах таатай орчныг бүрдүүлэх боломжийг судалж, холбогдох байгууллагуудтай хамтран хэрэгжүүлнэ.
- 3.2 Төрийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг дээшлүүлж, иргэдийн өргөдөл гомдлыг хуулийн хугацаанд багтаан шийдвэрлэж буй эсэхэд хяналт тавьж ажиллана.